

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินตาม TFRS
บริษัทกลุ่มธุรกิจพลังงานและสาธารณูปโภค
ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

FACTORS AFFECTING DISCLOSURE OF ACCOUNTING COMPLY
WITH TFRS CASE STUDY THE LISTED COMPANIES IN THE ENERGY
AND UTILITIES SECTION IN STOCK EXCHANGE OF THAILAND

นพพร สรแพthy
NOPPORN SORRAPHAET

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรบริหารธุรกิจ
มหาบัณฑิตการบัญชี (บัณฑิตศึกษา) คณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

2557

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินตาม TFRS
บริษัทกลุ่มธุรกิจพลังงานและสาธารณูปโภค
ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

FACTORS AFFECTING DISCLOSURE OF ACCOUNTING COMPLY
WITH TFRS CASE STUDY THE LISTED COMPANIES IN THE ENERGY
AND UTILITIES SECTION IN STOCK EXCHANGE OF THAILAND

นพพร สรแพthy
NOPPORN SORRAPHAET

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรบริหารธุรกิจ
มหาบัณฑิตการบัญชี (บัณฑิตศึกษา) คณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

2557

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ชื่อ นามสกุล นายนพพร สรแพทย์
ชื่อปริญญา บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
สาขาวิชา การบัญชี
คณะ บริหารธุรกิจ
อาจารย์ที่ปรึกษา ดร. พรปวีณ์ ชาญสุวรรณ

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระได้ให้ความเห็นชอบการค้นคว้าอิสระฉบับนี้แล้ว

..... ประธานกรรมการ

(รศ.ประทุมวรรณ อุดมสุวรรณกุล)

..... กรรมการ

(ดร.ธนธัส ทัทมงคล)

..... กรรมการ

(ดร.พรปวีณ์ ชาญสุวรรณ)

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร อนุมัติให้นับ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

สาขาวิชา การบัญชี (บัณฑิตศึกษา) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

..... คณบดีคณะบริหารธุรกิจ

ดร. ปริญญา มากสิน

วันที่ เดือน..... พ.ศ.

ชื่อ การค้นคว้าอิสระ บัญชีที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินการบัญชีตาม TFRS
บริษัทในกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภคในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ชื่อ สกุล นายนพพร สรแพทย์

ชื่อปริญญา บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

สาขาวิชา และคณะ การบัญชี

ปีการศึกษา 2557

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาถึงบัญชีที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินการบัญชีตาม TFRS ของบริษัทในกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภคในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยเก็บข้อมูลจำนวน 24 บริษัท โดยใช้ข้อมูลจากงบการเงินรายปี และหมายเหตุประกอบงบการเงิน ตั้งแต่ปี 2552 – 2556 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบัญชีที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลตาม TFRS การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.01 และ 0.05 ผลการวิจัยพบว่า ขนาดของบริษัท โครงสร้างเงินทุน และ ปีที่เกิดการเปลี่ยนแปลงมาใช้มาตรฐานรายงานทางการเงิน มีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูล ณ ระดับนัยสำคัญ 0.01 และ ขนาดของสำนักงานสอบบัญชีของบริษัทในกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภคในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูล ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสรุปได้ว่า การที่มาตรฐานการบัญชีที่เปลี่ยนแปลงมาเป็น TFRS ส่งผลทำให้บริษัทมีความจำเป็นต้องเปิดเผยข้อมูลเพิ่มมากขึ้น

Independent Study title Factors Affecting Disclosure of Accounting Comply with TFRS Case Study the listed Companies in the Energy and Utilities Section in stock Exchange of Thailand

Author Mr.Nopporn Sorrapheat

Degree Master of Business Administration

Major program Accounting

Academic Year 2014

ABSTRACT

This research aim to study disclosure of accounting comply with TFRS were collected from Factors affecting disclosure of accounting comply with TFRS : Case Study the listed Companies in the Energy and Utilities Section in stock exchange of Thailand. The data 24 companies by using annual Financial Statement and Notes to Financial Statements. From 2009-2013 fiscal year. Statistical tools use for analyzing is multiple regression analysis at 0.001 and 0.05 significant level.

The results Found that company size, capital structure and year of changing to Financial Reporting Standards. Correlated with the level of disclosure at the 0.01 significant level. Furthermore, The size of the audit firm correlated with the level of disclosure at the 0.05 significant level. The results suggested that the Changes from accounting standards to financial reporting required to disclose more information.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือเป็นอย่างดียิ่งจากอาจารย์ ดร.พรปวีณ์ ชาญสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ประชานกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ และกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์คณะบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่ได้ให้คำแนะนำปรึกษาเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รวมถึงผู้เขียนตำรา เอกสารบทความต่างๆ ที่ผู้ศึกษาได้ค้นคว้า และนำมาอ้างอิงในงานศึกษาครั้งนี้ ขอขอบคุณเพื่อนร่วมงาน และเพื่อนร่วมชั้นทุกท่านที่เป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือด้วยดีมาโดยตลอด

คุณค่าและประโยชน์จากการศึกษา ผู้ศึกษาขอมอบบูชาพระคุณบิดามารดาที่เคารพ บูชายิ่งตลอดจนบูรพาจารย์ ประสิทธิ์ประสาทวิชาทุกท่าน

นายนพพร สรแพทย์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
Abstract	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
1.บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
1.4 ขอบเขตของการศึกษา	3
1.5 กรอบแนวคิดในการศึกษา	4
1.6 นิยามศัพท์	5
2.แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูล	6
2.2 ทฤษฎีการวิเคราะห์ระดับการเปิดเผยข้อมูล	10
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11

สารบัญ (ต่อ)

3.วิธีการศึกษา	24
3.1 ประชากรที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	24
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	25
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	26
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	26
3.5 แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล	29
4.ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	31
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา	31
4.2 การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ	32
5.สรุปผลและข้อเสนอแนะ	40
5.1 สรุปผลการศึกษา และอภิปรายผลการศึกษา	41
5.2 ข้อจำกัดของการศึกษาค้นคว้าอิสระ	44
5.3 ข้อเสนอแนะ	44
เอกสารอ้างอิง	45

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การประกอบธุรกิจในปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นธุรกิจขนาดเล็กหรือธุรกิจขนาดใหญ่ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์จำเป็นต้องจัดทำและนำเสนอข้อมูลทางการเงินที่ถูกต้อง โดยปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีของไทยเพื่อที่จะทำการเงินของแต่ละธุรกิจให้มีมาตรฐานที่เหมือนกัน เริ่มมีการกำหนดมาตรฐานและการเปลี่ยนแปลงเรื่อยมาจนถึงปี 2547 จึงได้มีการออกกฎหมายที่เกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพบัญชี เรียกว่า “พระราชบัญญัติวิชาชีพ พ.ศ.2547” และได้มีการก่อตั้งสภาวิชาชีพบัญชีขึ้นมาซึ่งทำหน้าที่ในการกำหนดมาตรฐานการบัญชีไทย (TAS) และ มาตรฐานรายงานทางการเงิน (TFRS) ซึ่งบริษัทต่างๆ จำเป็นต้องมีการจัดทำ และ นำเสนองบการเงินให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี และมาตรฐานรายงานทางการเงินดังกล่าว

อย่างไรก็ตามการเปิดเผยข้อมูลเป็นเรื่องของการปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับและกฎหมาย บริษัทบางบริษัทจึงไม่ได้ทำการเปิดเผยข้อมูลขึ้นด้วยความสมัครใจ นอกจากนี้การเปิดเผยข้อมูลอาจก่อให้เกิดต้นทุนในการเปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติมขึ้นอันจะเสียเปรียบกับคู่แข่งจากสาเหตุดังกล่าวทำให้บางบริษัทจึงจัดทำกรเปิดเผยข้อมูลที่ไม่เพียงพอต่อการใช้ข้อมูลในการตัดสินใจ ทั้งนี้ บริษัทได้มีการสร้างความเป็นบรรษัทภิบาลที่ดี (Corporate Governance) ที่มีแนวโน้มในการเปิดเผยข้อมูลมากขึ้นเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุนที่ใช้ข้อมูลการดำเนินงานของบริษัท เพราะ การเปิดเผยข้อมูลในรายงานทางการเงินอย่างเพียงพอเป็นกลยุทธ์หนึ่งในการสร้างให้เป็นบรรษัทภิบาลที่ดี ซึ่งวัตถุประสงค์หลักของรายงานทางการเงิน คือ การรายงานข้อมูลทางการเงิน และหมายเหตุดูประกอบงบการเงินที่จะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจทางเศรษฐกิจของผู้มีส่วนได้เสียในธุรกิจ ดังนั้นการเปิดเผยข้อมูลที่เชื่อถือได้และเพียงพอต่อความต้องการใช้จะแสดงถึงการที่บริษัทดำเนินงานด้วยความโปร่งใสทำให้นักลงทุนมีความเชื่อมั่นในการดำเนินงานของบริษัทที่สนใจและผู้ลงทุนกล้าที่จะเสี่ยงที่จะลงทุนกับบริษัทนั้นๆ

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลตาม TFRS และ TAS ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภค

1.2.2 เพื่อศึกษาการเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชีตาม TFRS และ TAS ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภค

1.2.3 เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาข้อมูลงบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงินก่อนและหลังการใช้ TFRS

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.3.1 เพื่อให้ทราบถึงความแตกต่างของการเปิดเผยข้อมูลระหว่าง TFRS และ TAS ของบริษัทในกลุ่มธุรกิจพลังงานและสาธารณูปโภคในแต่ละธุรกิจซึ่งจะเป็นประโยชน์ให้ผู้อ่านเข้าใจถึงการเปิดเผยข้อมูลในแต่ละกลุ่มธุรกิจ

1.3.2 เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลระหว่าง TFRS และ TAS ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภค

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษานี้ได้รวมข้อมูลจากงบการเงินของบริษัทในกลุ่มธุรกิจพลังงานและสาธารณูปโภคในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2552-2556 จำนวน 24 งบการเงิน

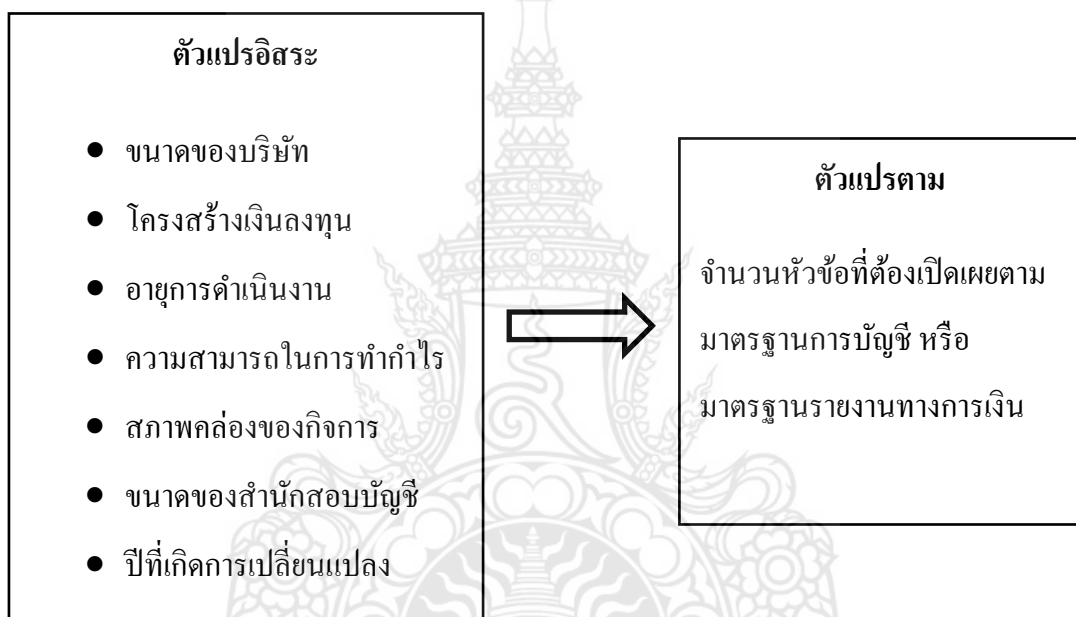
- บริษัท เอเชียน อินชูเรเตอร์ จำกัด (มหาชน)
- บริษัท เอกวิศวะวิศวกรรม จำกัด (มหาชน)
- บริษัท บริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)
- บริษัท บ้านปู จำกัด (มหาชน)
- บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)

- บริษัท จัดการและพัฒนาทรัพยากรน้ำภาคตะวันออก จำกัด (มหาชน)
- บริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน)
- บริษัท เอสซี (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)
- บริษัท โกลด์ พลังงาน จำกัด (มหาชน)
- บริษัท กันกุลเอ็นจิเนียริง จำกัด (มหาชน)
- บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน)
- บริษัท ลานนารีเซอร์สเซส จำกัด (มหาชน)
- บริษัท เอ็ม ดี เอ็กซ์ จำกัด (มหาชน)
- บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)
- บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)
- บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี โฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน)
- บริษัท ระยองเฟียวริฟายเออร์ จำกัด (มหาชน)
- บริษัท สหโคเจน (ชลบุรี) จำกัด (มหาชน)
- บริษัท สยามแก๊ส แอนด์ ปิโตรเคมีคัลส์ จำกัด (มหาชน)
- บริษัท โซลาร์ตรอน จำกัด (มหาชน)
- บริษัท สยามสหบริการ จำกัด (มหาชน)
- บริษัท ไทย แคปปิตอล คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
- บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน)
- บริษัท ทีทีดับบลิว จำกัด (มหาชน)

1.5 กรอบแนวคิดในการศึกษา

1.5.1 การศึกษา เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชีของบริษัทกลุ่มธุรกิจพลังงานและสาธารณูปโภคในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้ศึกษาได้ใช้กรอบแนวคิดดังนี้

ภาพ 1.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

1.6 นิยามศัพท์

มาตรฐานการบัญชีไทย (Thai Accounting standards : TAS) หมายถึง หลักการบัญชี และวิธีปฏิบัติทางการบัญชีที่รับรองทั่วไป หรือมาตรฐานการบัญชีที่กำหนดตามกฎหมาย โดยในระหว่างที่ยังไม่มีมาตรฐานการบัญชีที่กฎหมายกำหนดให้ถือว่า มาตรฐานการบัญชีที่กำหนดโดย สมาคมนักบัญชี และผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย (ปัจจุบันเปลี่ยนเป็น สภาวิชาชีพบัญชี) ซึ่งคณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพสอบบัญชีได้มีมติให้ประกาศใช้เป็นมาตรฐานการบัญชี ทั้งนี้ อธิบดีมีอำนาจประกาศกำหนดข้อยกเว้นให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือส่วนใดส่วนหนึ่ง

มาตรฐานการรายงานทางการเงินของไทย (Thai Financial Reporting Standards : TFRS) หมายถึง หลักการ การตีความ และแม่บทบัญชี ที่เป็น มาตรฐานรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ International Financial Reporting Standards : IFRS) ซึ่งออกโดย คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีสากล (IASB) เป็นมาตรฐานที่ช่วยควบคุม บริษัทที่จดทะเบียน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ลงทุน ดังนั้น สภาวิชาชีพบัญชี ได้มีการกำหนดนำมาตรฐานรายงานทางการเงินของไทย (TFRS) มาปรับใช้ให้สอดคล้องมาตรฐานรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ (IFRS) 3.การเปิดเผยข้อมูล หมายถึงการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน ประกอบไปด้วย งบการเงิน หมายเหตุประกอบงบการเงิน

ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี หมายถึง สำนักงานสอบบัญชี Big 4 ซึ่งประกอบไปด้วย บริษัท เคพีเอ็มจี ออดิท (ประเทศไทย) จำกัด ,บริษัท ดีลอยท์ ทูชโทมัทส์ ไซยยศ จำกัด, บริษัท ไพร์ซวอเตอร์เฮ้าส์ คูเปอร์ส์ เอบีเอส จำกัด, บริษัท สำนักงานเอ็นส์ที แอนยัง จำกัด

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินตาม(TFRS)ของกลุ่มบริษัทพลังงานและสาธารณูปโภคในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้ศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าจาก เอกสาร ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา ดังต่อไปนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูล
- 2.2 ทฤษฎีการเปิดเผยข้อมูล
- 2.3 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลทางการเงิน

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูล

นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะ และ ศิลปะพร ศรีจันเพชร(2549) สภาวิชาชีพบัญชี ได้ให้ความหมายของการเปิดเผยข้อมูล ไว้ว่า หมายถึง คำอธิบายตัวอย่าง ประกอบการรายงาน หรืองบการเงิน ที่แสดงให้เห็นข้อเท็จจริง ความคิดเห็น หรือแสดงรายละเอียด เพิ่มเติมเพื่อช่วยให้การตีความในรายงานหรืองบการเงินได้อย่างชัดเจนซึ่งอาจจะเป็นข้อมูลที่เป็นตัวเลขหรือที่ไม่ได้เป็นตัวเลขก็ได้

การเปิดเผยข้อมูลมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินมีความเข้าใจในข้อมูลที่นำเสนอ และทำให้งบการเงินนั้นมีลักษณะเชิงคุณภาพทำให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถนำข้อมูลในงบการเงินไปเปรียบเทียบกันระหว่างกิจการได้ หรือ สามารถเปรียบเทียบข้อมูลของกิจการในแต่ละรอบบัญชีได้ การเปิดเผยข้อมูลของกิจการนั้นจะต้องเป็นการอธิบายฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และกระแสเงินสดของกิจการในรอบระยะเวลาบัญชีได้ และข้อมูลที่เปิดเผยไว้นั้น ต้องไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่กิจการ

หลักเกณฑ์ที่สำคัญที่ใช้ตัดสินใจที่สำคัญที่ใช้ตัดสินใจ ว่ารายการใดที่กิจการควรเปิดเผย และควรเปิดเผยในระดับใด คือ หากข้อมูลนั้นถูกละเว้นการเปิดเผยข้อมูลที่สำคัญ อาจมีผลทำให้เกิดความแตกต่างในการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน มากกว่าการได้รับการเปิดเผยข้อมูลนั้นหรือการที่ไม่ได้รับการเปิดเผยข้อมูลนั้น สรุปได้ดังนี้

1. กิจการควรเปิดเผยข้อมูลที่มีนัยสำคัญ ซึ่งพิจารณาได้จาก ถ้าไม่เปิดเผยข้อมูลที่มีนัยสำคัญจะส่งผลทำให้การตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินเกิดความผิดพลาดได้

2. กิจการควรแสดงรายการที่มีนัยสำคัญแต่ละรายการ โดยแสดงแยกต่างหากในงบการเงินหากไม่มีนัยสำคัญ ให้แสดงรวมกับรายการที่มีลักษณะหน้าที่แบบเดียวกัน โดยไม่จำเป็นที่จะต้องแยกรายการแสดง

3. กิจการควรแสดงข้อมูลเปรียบเทียบทุกรายการที่มีนัยสำคัญในงบการเงินในรอบระยะเวลาบัญชีปัจจุบัน หากมาตรฐานไม่ได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

4. กิจการแสดงคำอธิบาย และวิเคราะห์รายละเอียดของจำนวนเงินที่แสดงในงบการเงินตามที่มาตรฐานการบัญชีกำหนดให้ต้องเปิดเผย

สุธิตรา วิเศษกุล (2539) การเปิดเผยข้อมูล หมายถึง ขบวนการทั้งหมดในการรายงานข้อมูลทางการเงินเพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วนและเชื่อถือได้ เนื่องจากธุรกิจในปัจจุบันมีความต้องการข้อมูลทางการเงินเพิ่มมากขึ้น ข้อมูลเฉพาะงบการเงินไม่สามารถสนองความต้องการดังกล่าวได้ ทั้งนี้เพราะ การดำเนินงานของธุรกิจมีความซับซ้อนยุ่งยากมากขึ้นจึงเป็นการลำบากที่จะแสดงข้อมูลทุกประการไว้ในงบการเงิน จึงมีความจำเป็นที่ต้องได้รับข้อมูลที่ทันต่อเหตุการณ์เพื่อการคาดคะเนเหตุการณ์ในอนาคต

อังครัตน์ เปรียบจริยวัฒน์ (2542) ได้กล่าวถึงความคาดหวังผู้ใช้รายงานทางการเงินครั้งนี้ ผู้ใช้รายงานทางการเงินมีหลายประเภท เช่น ผู้ถือหุ้น นักลงทุน ผู้ให้สินเชื่อ ผู้ใช้เหล่านี้ต้องการรายงานทางการเงินที่นำเสนอข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการตัดสินใจ เข้าใจง่าย และ เชื่อถือได้ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการดำเนินงานการลงทุน และการจัดหาแหล่งเงินทุนเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการ

1. ประเมินประสิทธิภาพของฝ่ายบริหาร ในการบริหารงานและดูแลรักษาทรัพย์สิน โดยใช้ข้อมูลในอดีตที่มีประโยชน์ต่อการประเมินประสิทธิภาพของฝ่ายบริหารและต่อการคาดการณ์แนวโน้มในอนาคต

2. คาดการณ์เปรียบเทียบและประเมินกระแสเงินสดของกิจกรรมต่างๆ ในอนาคตที่จะเกิดขึ้นในแง่ของจำนวน เวลา และความไม่แน่นอนที่เกี่ยวข้องรวมทั้งข้อมูลในการประเมินความสำเร็จของฝ่ายบริหารในการก่อให้เกิดผลตอบแทนในอัตราที่น่าพอใจ

3. เปรียบเทียบการดำเนินธุรกิจในช่วงปัจจุบัน กับช่วงก่อน ๆ กับกิจการอื่น กับอุตสาหกรรม และกับสภาวะเศรษฐกิจโดยรวม

โดยข้อมูลที่มีประโยชน์ควรถูกนำเสนอแก่ผู้ใช้ในประเภทต่างๆ ในรูปแบบที่เหมาะสม และทันความต้องการใช้ที่แตกต่างกัน

เมธากุล เกียรติกระจาย และศิลาเพชร ศรีจันเพชร (2547) งบการเงินที่ต้องแสดงฐานะการเงิน ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสดของกิจการโดยถูกต้องตามที่ควรงบการเงินจะแสดงข้อมูลโดยถูกต้องตามควรเมื่อกิจการนำมาตราฐานการบัญชีมาใช้ที่เหมาะสมพร้อมกับการเปิดเผยข้อมูลที่จำเป็น ข้อมูลที่ควรเปิดเผยในเรื่อง ข้อมูลทั่วไปรายการและเหตุการณ์ทางการบัญชีที่เกิดขึ้นในระหว่างงวดบัญชี (นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงทางบัญชี รายการพิเศษ การเปลี่ยนแปลงประมาณการข้อผิดพลาดที่สำคัญ) เหตุการณ์ภายนอก การดำเนินงานต่อเนื่อง การดำเนินงานที่ยกเลิกการเสนอข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงาน และการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

การเปิดเผยข้อมูลมีหลายวิธี ซึ่งกิจการต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับประเภทลักษณะข้อมูลที่จะเปิดเผยและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง การเปิดเผยข้อมูลอาจทำได้ดังนี้

1. รูปแบบละการจัดเรียงลำดับรายการในงบการเงิน รายการที่มีลักษณะและหน้าที่ที่แตกต่างกันควรแยกแสดงในงบการเงิน เพื่อทำให้งบการเงินแสดงฐานะการเงินและผลการดำเนินงานโดยถูกต้องตามที่ควร
2. รายละเอียดและศัพท์เฉพาะที่ใช้ในงบการเงินมีความสำคัญเช่นเดียวกับรูปแบบในการนำเสนอ การให้รายละเอียดที่จำเป็นจะทำให้ผู้ใช้มีความเข้าใจในงบการเงินมากขึ้นกิจการจึงควรนำเสนอข้อมูลและให้คำอธิบายที่กระชับ ทั้งนี้เนื่องจากงบการเงินที่มีรายละเอียดมากเกินไปจะทำให้ผู้ใช้ลดความสนใจลง อย่างไรก็ตาม หากข้อมูลนั้นเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจกิจการควรเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวอย่างละเอียด
3. การใช้ข้อความในวงเล็บ โดยปกติแล้ว ข้อมูลที่สำคัญได้แสดงไว้ในงบการเงินหากรายการที่แสดงในงบการเงินนั้นไม่สามารถให้รายละเอียดที่เพียงพอได้ กิจการอาจให้คำอธิบายหรือคำจำกัดความเพิ่มเติม โดยการเขียนข้อความเหล่านั้นไว้ในวงเล็บต่อจากรายการอย่างไรก็ตามข้อความในวงเล็บไม่ควรยาวเกินไป หรือไม่ทำให้ข้อความอื่นในงบการเงินเสียรูปแบบไป
4. รายละเอียดประกอบหรือตารางประกอบในบางกรณี กิจการจะจัดทำงบการเงินแบบย่อเพื่อวัตถุประสงค์บางประการ กิจการจึงอาจนำเสนอรายละเอียดที่จำเป็น โดยจัดทำเป็นรายละเอียดประกอบหรือตารางประกอบ ซึ่งจะช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินมีความเข้าใจในข้อมูลที่นำเสนอมากยิ่งขึ้น

5. หมายเหตุประกอบงบการเงินประกอบด้วยคำอธิบาย การวิเคราะห์รายละเอียดของจำนวนเงินที่แสดงในงบดุล งบกำไรขาดทุน งบกระแสเงินสด และงบแสดงรายการเปลี่ยนแปลง ส่วนของเจ้าของรวมทั้งข้อมูลเพิ่มเติม ข้อมูลที่มาตรฐานการบัญชีกำหนดให้เปิดเผยและการเปิดเผยข้อมูลอื่นที่จะทำให้งบการเงินแสดงโดยถูกต้องตามที่ควร ข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงินไม่ควรขัดแย้งหรือซ้ำกับข้อมูลในงบการเงิน ได้แก่ นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี การเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี และการเปลี่ยนแปลงหน่วยงานที่เสนอรายงาน

รายงานประจำปี กิจกรรมเปิดเผยข้อมูลที่เป็นในรายงานประจำปี ซึ่งจัดพิมพ์เป็นรูปเล่ม และให้ข้อมูลที่สำคัญต่างๆ ที่ช่วยให้ผู้ใช้ข้อมูลได้ทราบถึงฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการทิศทางและนโยบายการดำเนินงานในอนาคต และยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสารระหว่างบริษัทกับผู้ถือหุ้นด้วย เช่น ข้อมูลสำคัญโดยสรุปของกิจการ รายงานผู้บริหาร การกำกับดูแลกิจการ รายงานของผู้สอบบัญชี งบการเงินบทรายงานและการวิเคราะห์ของฝ่ายบริหาร รายงานความรับผิดชอบต่อสังคม

ดร.ศศิวิมล มีอำพล (2554) หลักการเปิดเผยข้อมูล (Disclosure) อย่างเพียงพอ เป็นการกำหนดว่ากิจการควรเปิดเผยข้อมูลให้ครบถ้วน ภายใต้ข้อกำหนดของความมีนัยสำคัญและต้นทุนในการจัดทำรายการ ซึ่งหลักการความมีนัยสำคัญ (Materiality) เป็นการอธิบายถึงการเปิดเผยข้อมูลในเชิงตัวเลข โดยถ้าข้อมูลดังกล่าวไม่ได้ถูกแสดงรายการหรือเปิดเผยไว้ในงบการเงินแล้วจะทำให้ผู้ใช้งบการเงินตัดสินใจผิดพลาด โดยความมีนัยสำคัญ จะขึ้นอยู่กับขนาดของรายการ หรือขนาดของความผิดพลาดที่เกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์เฉพาะเป็นกรณีไป ว่ารายการใดมีนัยสำคัญขึ้นอยู่กับองค์ประกอบเช่น ลักษณะธุรกิจ ขนาดธุรกิจ และผู้สอบบัญชี เป็นต้น

2.2 ทฤษฎีการวิเคราะห์ระดับการเปิดเผยข้อมูล

ในการเปิดเผยเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูล ผู้ศึกษาส่วนใหญ่มักจะใช้ดัชนีการเปิดเผยข้อมูล (Disclosure index) ในการวัดระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นงานวิจัยของณัฐวรรณ ศิริธานันท์ (2550) ถนอมชัย แซ่ผู้ (2552) นภวรรณ เชิดชูวุฒิกุล (2546) และอลิศรา ผลววรรณ (2547) ซึ่งจะพัฒนาการกระดาษทำการขึ้นมาให้ครอบคลุมรายการที่ต้องเปิดเผยข้อมูลแล้วเก็บข้อมูลรายการที่มีการเปิดเผยข้อมูลไว้ เสร็จแล้วนำผลที่ได้จากการประเมินมาคำนวณเป็นดัชนีการเปิดเผยข้อมูล จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์ระดับการเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการบัญชี

เกณฑ์การให้คะแนนจะพิจารณา โดยหากธุรกิจมีการเปิดเผยข้อมูลจะได้คะแนนเท่ากับ 1 หากธุรกิจไม่มีการเปิดเผยข้อมูลจะได้คะแนนเท่ากับ 0 แต่หากเป็นรายการที่ไม่เกี่ยวข้องกับธุรกิจก็ไม่จำเป็นต้องมีการเปิดเผย จะให้คะแนนเท่ากับ N/A (Not Available) แล้วนำคะแนนที่ได้มาคำนวณดัชนีการเปิดเผยข้อมูล ดังนี้

$$\text{ดัชนีการเปิดเผยข้อมูล} = \frac{\text{คะแนนที่ได้รับจริง}}{\text{คะแนนรวมสูงสุดที่ควรจะได้รับ}}$$

โดยที่ $0 \leq \text{ดัชนีการเปิดเผยข้อมูล} \leq 1$

นำดัชนีการเปิดเผยข้อมูลที่คำนวณได้ มากำหนดระดับการเปิดเผยข้อมูล ซึ่งจากการศึกษาของ นวพร พงษ์ตันกุล (2546) อลิศรา ผลววรรณ (2547) และณัฐวรรณ ศิริธานันท์ (2550) ได้นำหลักเกณฑ์ ของ Wallace (1988) มาพิจารณากับค่ากลางของดัชนีการเปิดเผยข้อมูล ซึ่งทำให้สามารถแบ่งระดับการเปิดเผยข้อมูลได้เป็น 3 ระดับ คือ

- ดัชนีอยู่ในระดับน้อยกว่า 0.45 ถือว่าการเปิดเผยข้อมูลอยู่ในระดับน้อย
- ดัชนีอยู่ในระดับระหว่าง 0.46 – 0.65 ถือว่าการเปิดเผยข้อมูลอยู่ในระดับปานกลาง
- ดัชนีอยู่ในระดับมากกว่า 0.66 ถือว่าการเปิดเผยข้อมูลอยู่ในระดับมาก

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รัชนิ ศรีปาน (2543) ได้ทำการศึกษาเรื่อง นโยบายการบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลทางบัญชีของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างและตกแต่งที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า นโยบายการบัญชีในความหมายเหตุประกอบงบการเงิน เรื่องสัญญา ก่อสร้าง สินค้าคงเหลือ ต้นทุนการกู้ยืม และการเปลี่ยนแปลงนโยบายบัญชีของบริษัทในอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างและตกแต่งระหว่างปี 2537 – 2541 มีการเปิดเผยนโยบายการบัญชีในความหมายเหตุประกอบงบการเงิน 22-29 รายการ มีการเลือกใช้นโยบายการบัญชีที่ทิศทางเดียวกัน บริษัทมีรายได้จากงานก่อสร้างตามสัญญา รับรู้รายได้ตามวิธีอัตราส่วนงานที่สำเร็จ การตีราคาสินค้าคงเหลือประเภทวัตถุดิบ สินค้าระหว่างผลิตและวัสดุ นิยมใช้วิธีราคาทุนสินค้าสำเร็จรูปหรือราคาตลาดแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า การคำนวณราคาสินค้าคงเหลือทุกประเภทนิยมใช้วิธีถัวเฉลี่ยวิธีการคำนวณค่าเสื่อมราคานิยมใช้วิธีเส้นตรงและบริษัทส่วนใหญ่ตั้งต้นทุนการกู้ยืมเป็นราคาต้นทุนของสินทรัพย์ การเปลี่ยนแปลงนโยบายบัญชีมีการเปลี่ยนแปลงน้อยมากและเป็นการเปลี่ยนแปลงข้อกำหนด สำหรับการเปิดเผยข้อมูลมีการปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีค่อนข้างครบถ้วน

สรสิทธิ์ ธรรมรงค์กิจ (2543) ได้ทำการศึกษาเรื่อง นโยบายการบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลทางบัญชีของบริษัทในกลุ่มธุรกิจเงินทุนหลักทรัพย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า นโยบายบัญชีในความหมายเหตุประกอบงบการเงิน เรื่อง การรับรู้รายได้เงินลงทุนสินทรัพย์ที่เสื่อมค่าได้และวิธีการคิดค่าเสื่อมราคา การเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชี และการเปลี่ยนแปลงนโยบายบัญชีที่สำคัญของบริษัทในกลุ่มธุรกิจเงินทุนหลักทรัพย์เปิดเผยนโยบายการบัญชีในความหมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีทุก บริษัท เปิดเผยเรื่องการรับรู้รายได้ และการบัญชีเกี่ยวกับสินทรัพย์ที่เสื่อมค่าได้และวิธีการคิดค่าเสื่อมราคา การเลือกใช้นโยบายการบัญชีเป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยบริษัทส่วนมากจะรับรู้รายได้ตามเกณฑ์ค้างการคิดค่าเสื่อมราคาโดยส่วนมากใช้วิธีเส้นตรง การตีราคาเงินลงทุนในหลักทรัพย์รัฐบาลและที่รัฐบาลค้ำประกันใช้วิธีราคาทุนหรือราคาตลาดแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่าสำหรับการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ เงินลงทุนในหลักทรัพย์ และค่าเสื่อมราคา บริษัทในกลุ่มธุรกิจส่วนใหญ่เปิดเผยข้อมูลเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี สำหรับการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี ส่วนใหญ่เป็นการเปลี่ยนแปลงตามข้อกำหนด บริษัทส่วนใหญ่เปลี่ยนวิธีการตีราคาเงินลงทุนในหลักทรัพย์และที่รัฐบาลค้ำประกันจากวิธีราคาทุนเป็นราคาตลาดแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า

กฤษฎาภรณ์ มนูญสาราญ (2544) ได้ทำการศึกษาเรื่อง นโยบายบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชีของบริษัทในอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างและตกแต่งที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า การเปิดเผยนโยบายการบัญชีหมายเหตุประกอบงบการเงินนโยบายบัญชีเรื่อง ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศ และรายการยอดตัดบัญชี ข้อมูลนโยบายการบัญชี และการเปลี่ยนแปลงนโยบายบัญชีในงบการเงินของบริษัทในอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างและตกแต่ง มีการเปิดเผยนโยบายการบัญชีในหมายเหตุประกอบงบการเงินค่อนข้างครบถ้วนตามที่มาตรฐานการบัญชีกำหนด การประมาณค่าเผื่อหนี้จะสูญส่วนใหญ่ใช้วิธีพิจารณาจากหนี้แต่ละรายการ รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศ บริษัทส่วนใหญ่แสดงกำไรขาดทุนจากการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศรวมไว้ในงบคำนวณงานของงวดบัญชี รายการยอดตัดบัญชี บริษัทส่วนใหญ่ใช้วิธีเส้นตรง ในการตัดจำหน่ายการเปิดเผยข้อมูลครบถ้วนตามมาตรฐานการบัญชี และการเปลี่ยนแปลงนโยบายบัญชีส่วนใหญ่เป็นการเปลี่ยนแปลงตามข้อกำหนด

กฤษณะ อัศวโชคปัญญา (2544) ได้ทำการศึกษาเรื่อง นโยบายการบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชีของบริษัทในกลุ่มธุรกิจเงินทุนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยพบว่า การเปิดเผยนโยบายการบัญชีในหมายเหตุประกอบงบการเงิน การเลือกใช้นโยบายการบัญชีเรื่องการรับรู้รายได้ การบัญชีเกี่ยวกับสินทรัพย์ที่เสื่อมค่าได้และวิธีคิดค่าเสื่อมราคา และเงินทุนในหลักทรัพย์ การเปิดเผยข้อมูลนโยบายการบัญชี และการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี ในงบการเงินของบริษัทในกลุ่มเงินทุนหลักทรัพย์ ระหว่างปี 2538-2542 มีการเปิดเผยนโยบาย การบัญชีในหมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีทุกบริษัท เปิดเผยเรื่อง การรับรู้รายได้ และการบัญชีเป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยบริษัทส่วนมากจะรับรู้รายได้ตามเกณฑ์คงค้าง การคิดค่าเสื่อมราคาโดยส่วนใหญ่ใช้วิธีเส้นตรง การตีราคาเงินทุนในหลักทรัพย์และที่รัฐบาล คำประกัน ใช้วิธีราคาทุนหรือราคาตลาดแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่าสำหรับการเปิดเผยข้อมูลเห็นไปตามข้อกำหนด บริษัทส่วนใหญ่เปลี่ยนวิธีการตีราคาตลาดแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า

กัทิมมา สภานานนท์ (2544) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การนำเสนองบการเงินและการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินของบริษัทในกลุ่มธุรกิจธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า การนำเสนองบการเงินและเปิดเผยข้อมูลการเงินของบริษัทในกลุ่มธุรกิจธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยตามแนวทางของธนาคารแห่งประเทศไทย และมาตรฐานการบัญชี ระหว่างปี 2542 ใช้หลักการนำเสนองบการเงินและการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินตามแนวทางมาตรฐานการบัญชีกับธนาคารแห่งประเทศไทย มีความสอดคล้องกันทั้งในเรื่องการนำเสนองบการเงินและการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินแต่แนวทางธนาคารแห่งประเทศไทยมีความละเอียดมากกว่ามาตรฐานการบัญชีการนำเสนองบการเงินของธนาคารพาณิชย์จะปฏิบัติตามแนวทางของธนาคารแห่งประเทศไทยนอกเหนือจากที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้กำหนดไว้ ถ้าเหตุการณ์ดังกล่าวมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อผู้ใช้งบการเงินมากกว่า ดังนั้น ผู้ใช้งบการเงินจึงต้องการข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความมั่นใจในการนำข้อมูลไปใช้ในการตัดสินใจ และยังเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับบริษัทที่มีเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินที่ถูกต้องครบถ้วนด้วย ซึ่งหากการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินไม่ถูกต้องและครบถ้วนแล้วย่อมส่งผลทำให้การตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงินผิดพลาดได้

พนิดา ลิ้มวรภัส (2544) ได้ทำการศึกษาเรื่อง นโยบายการบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชีของบริษัทในอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า การเปิดเผยนโยบายการบัญชีในหมายเหตุประกอบงบการเงิน การเลือกใช้นโยบายการบัญชีเรื่องค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ร่ายจ่ายรอตัดบัญชี และรายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศ การเปิดเผยข้อมูลนโยบายการบัญชี และการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีในงบการเงินของบริษัทในอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม ระหว่าง 2538-2542 มีการเปิดเผยนโยบายการบัญชี 29 เรื่อง ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ภายใต้หัวข้อ “สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ” โดยนโยบายการบัญชีที่ทุกบริษัทในอุตสาหกรรมเปิดเผย คือ นโยบายการบัญชีเรื่องสินค้าคงคลังและค่าเสื่อมราคา แต่ก็มีบางเรื่องที่มีการเปิดเผยในส่วนอื่นของหมายเหตุประกอบงบการเงินบริษัทส่วนใหญ่ใช้วิธีการประมาณหนี้สงสัยจะสูญโดยคำนวณเป็นร้อยละของยอดลูกหนี้โดยจัดกลุ่มลูกหนี้ตามอายุลูกหนี้ที่ค้างชำระ การตัดบัญชีค่าใช้จ่ายรอตัดบัญชีทำการตัดบัญชีด้วยวิธีเส้นตรง รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศ รับรู้ผลต่างรายได้หรือค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการบัญชีที่เกี่ยวข้องค่อนข้างครบถ้วนนอกจากนี้

การศึกษาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีเป็นการเปลี่ยนแปลงตามข้อกำหนดมากกว่าเปลี่ยนแปลงโดยสมัครใจ

ชนิดยา วัฒนศิริ (2545) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินของบริษัทในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน กลุ่มอุตสาหกรรมแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตร พบว่า การเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินตามเกณฑ์มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 35 ของกลุ่มอุตสาหกรรมพิจารณาจากหลักเกณฑ์ตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 35 การนำเสนอข้อมูลในงบการเงิน ซึ่งได้กำหนดแนวทางขั้นต่ำในงบการเงินที่ทุกบริษัทจะต้องจัดทำขึ้น บริษัทในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูนมีการจัดทำงบการเงินที่สมบูรณ์ โดยบริษัทที่ทำการศึกษานั้นทั้งหมดไม่มีการแสดงข้อมูลในงบการเงินเปรียบเทียบ 2 ปี บางบริษัทไม่เปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน และ การเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินน้อยกว่ามาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 35 กำหนดให้หมายเหตุประกอบงบการเงินไม่สมบูรณ์ เช่น ขาดการเปิดเผยหลักเกณฑ์ในการจัดทำงบการเงินการรับรู้รายได้ และค่าใช้จ่าย เป็นต้น ซึ่งข้อมูลนั้นจะเป็นตัวบอกถึงฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัท ซึ่งหากการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินไม่สมบูรณ์และครบถ้วนแล้วย่อมส่งผลทำให้การตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงินผิดพลาดได้ ดังนั้น ผู้ใช้งบการเงินจึงต้องการข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วน เพื่อสร้างความเชื่อมั่น และความมั่นใจในการนำข้อมูลไปใช้ในการตัดสินใจ

ดวงมณี ชักนำ (2546) ได้ทำการศึกษาเรื่อง นโยบายการบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กรณีศึกษา อุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างและตกแต่ง พบว่า การเปิดเผยนโยบายการบัญชีในหมายเหตุประกอบงบการเงินการเลือกใช้นโยบายการบัญชีเรื่องการรับรู้รายได้ สินค้าคงเหลือ ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเงินลงทุนในหลักทรัพย์ รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศ กำไรต่อหุ้น การเปิดเผยข้อมูลนโยบายการบัญชี และการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีในงบการเงินของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมก่อสร้างและตกแต่ง ระหว่างปี 2538 – 2542 มีการเปิดเผยนโยบายการบัญชีในหมายเหตุประกอบงบการเงินค่อนข้างครบถ้วนตามมาตรฐานการบัญชีกำหนด การรับรู้รายได้จากการขายสินค้าให้กับผู้ซื้อแล้ว การตีราคาสินค้าคงเหลือบริษัททั้งหมดแสดงในราคาทุนหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่าค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญส่วนใหญ่ใช้วิธี เงินลงทุนแต่ละราย บริษัทพิจารณาทุกหนี้ทั้งหมดจะแสดงเงินลงทุนทั่วไป โดยราคาทุนหักค่าเผื่อขาดทุนจากการด้อยค่า และเงินลงทุนหลักทรัพย์เพื่อค้าและเพื่อขายแสดงมูลค่ายุติธรรม รายการที่เป็นเงินตรา

ต่างประเทศ บริษัททั้งหมดแสดงกำไรขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงค่าเงินตราต่างประเทศรวมในการคำนวณผลการดำเนินงานของงวดบัญชี กำไรต่อหุ้นใช้กำไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิหารด้วยจำนวนหุ้นสามัญถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักที่ถือโดยบุคคลภายนอก การเปิดเผยข้อมูลค่อนข้างครบถ้วนตามมาตรฐานการบัญชี การเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีเป็นการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีเป็นการเปลี่ยนแปลงตามข้อกำหนด

นภวรรณ เชิดชูวุฒิกุล (2546) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กรณีศึกษาของบริษัทในธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างและเครื่องตกแต่ง พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของบริษัทกับระดับการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีของบริษัท โดยศึกษาเฉพาะบริษัทในธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์กับบริษัทในอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างและเครื่องตกแต่ง ในช่วงปี พ.ศ. 2543 – 2545 กำไรสุทธิต่อหุ้นของผู้ถือหุ้นมีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีของบริษัทในธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ นอกจากนี้พบว่า กำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้นและอัตราส่วนสภาพคล่องมีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีของบริษัทในอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างและเครื่องตกแต่ง แต่ขนาดของบริษัทมีความสัมพันธ์ทางลบกับระดับการเปิดเผยข้อมูลผลการวิจัยพบว่า บริษัทควรปรับปรุงการเปิดเผยข้อมูลในด้านภาษาที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูลและรายงานข้อมูลให้ทันต่อเวลาที่จะนำข้อมูลมาใช้ในการตัดสินใจ นอกจากนี้ หากบริษัททำการเปิดเผยข้อมูลตามข้อกำหนดของ ก.ล.ต. บริษัทจะได้รับความเชื่อถือจากผู้ใช้งายงานประจำปี และนักลงทุนจะสนใจซื้อหลักทรัพย์ของบริษัทมากขึ้น

บุญทริกา ใจกระจ่าง (2546) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลของเครื่องมือทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลของเครื่องมือทางการเงิน แนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งายการเงินให้มีความเข้าใจและสามารถใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจลงทุนได้มากขึ้น ปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูล แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ ความสามารถในการทำกำไร ขนาดกิจการ โครงสร้างความเป็นเจ้าของ และ ประเภทของสำนักงานสอบบัญชี และโครงสร้างเงินทุน และโครงสร้างกรรมการอิสระซึ่งไม่พบความสัมพันธ์ที่มีสาระสำคัญ จากการสอบถามความถดถอยเชิงพหุกลุ่มปัจจัย แต่ทั้งนี้เมื่อวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุปัจจัย ทั้ง 6 ปัจจัย คือขนาดของกิจการ โครงสร้างความเป็นเจ้าของโครงสร้างเงินทุน ประเภทของสำนักงานสอบบัญชี ความสามารถในการ

การทำกำไร โครงสร้างกรรมการอิสระ ผลการวิจัยพบว่า ขนาดของกิจการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูลอย่างมีสาระสำคัญ ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่มีอายุการก่อตั้งมากและมีความสามารถ สามารถในการทำกำไรผู้ใช้งบการเงินจะได้รับประโยชน์จากการเปิดเผยข้อมูลเครื่องมือทางการเงินมากขึ้น

กานดา ตะกระโทก (2547) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 35 ของบริษัทที่มีการจัดการเด่นประจำปี 2545 – 2546 พบว่าการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินของบริษัทที่มีการจัดการดีเด่นกับบริษัทที่ไม่ได้รับพิจารณาว่ามีการจัดการดีเด่น และการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินของกลุ่มอุตสาหกรรม การผลิตและอุตสาหกรรม การบริหาร การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์การเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 35 เรื่องการนำเสนอข้อมูลในงบการเงิน ซึ่งได้กำหนดแนวทางขั้นต่ำในงบการเงินที่ทุกบริษัทจะต้องจัดทำขึ้นยังพบว่าบริษัทที่มีการจัดการดีเด่นเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินมากกว่าบริษัทที่มีการจัดการไม่ดีเด่น และการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินวิเคราะห์การเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินมากกว่าบริษัทที่มีจัดการไม่ดีเด่น และบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมการผลิตมีการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินมากกว่าบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการ ข้อมูลเกี่ยวกับหนี้สินและค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นทั้งในอดีตและคาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต กลุ่มบริษัทที่มีการจัดการดีเด่นจะมีการเปิดเผยมากกว่า

สมชาย พทวยจรเจริญ (2548) ได้ทำการศึกษาเรื่อง นโยบายการบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในกลุ่มธุรกิจพลังงาน พบว่า นโยบายการบัญชีในหมายเหตุประกอบงบการเงิน เรื่องสินค้าคงเหลือ การรับรู้รายได้ การแปลงค่าเงินตราต่างประเทศ เครื่องมือทางการเงิน สินทรัพย์ไม่มีตัวตน การเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชี และการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีที่สำคัญของบริษัทในกลุ่มธุรกิจพลังงาน จากรายงานประจำปีและงบการเงิน พ.ศ. 2544 – 2546 บริษัทในกลุ่มพลังงานเปิดเผยนโยบายการบัญชีที่สำคัญในหมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีทุกบริษัทเปิดเผยเรื่องการรับรู้รายได้ การแปลงค่าเงินตราต่างประเทศ ที่ดินอาคารและอุปกรณ์และค่าเสื่อมราคา การเลือกใช้นโยบายการบัญชีเป็นไปแนวทางเดียวกัน โดยบริษัทส่วนใหญ่ตีราคาสินค้าคงเหลือโดยวิธีเข้าก่อนออกก่อน วิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก และ 2 วิธีควบคู่กัน การรับรู้รายได้จากการขายเมื่อได้ส่งมอบหรือโอนกรรมสิทธิ์ให้ลูกค้าแล้ว การรับรู้ผลต่างจากการเปลี่ยนแปลงค่าเงินตราต่างประเทศเป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายในงวดบัญชีนั้น มีการ

เปิดเผยเครื่องมือทางการเงิน สินทรัพย์ไม่มีตัวตนตัดจำหน่ายด้วยวิธีเส้นตรง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการบัญชีที่เกี่ยวข้องของค่อนข้างครบถ้วน ส่วนการเปิดเผยเรื่องสิ่งแวดล้อมมีเฉพาะบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและรัฐวิสาหกิจเปิดเผย ซึ่งส่วนใหญ่ยังไม่เห็นความสำคัญของการเปิดเผยสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้พบว่า การเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีส่วนใหญ่เป็นการเปลี่ยนแปลงโดยสมัครใจ

จอมขวัญ รัชตะวรรณ (2549) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลกระทบต่อคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมของบริษัทในอุตสาหกรรมการผลิตและอุตสาหกรรมบริการการวิจัยเชิงประจักษ์: บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยพบว่า รางวัลด้านสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมของทั้งสองอุตสาหกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนปัจจัยอื่นซึ่งประกอบด้วยผลการดำเนินงานทางการเงิน ความมีอิทธิพลของผู้ถือหุ้น และความมีอิทธิพลของเจ้าหนี้ ไม่มีผลกระทบต่อคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมของทั้งสองอุตสาหกรรม ระดับความมีอิทธิพลของทุกปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกันระหว่างของอุตสาหกรรม โดยบริษัทขนาดใหญ่จะมีคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลดีกว่าบริษัทขนาดเล็กและคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลจะแตกต่างกันในแต่ละอุตสาหกรรม นอกจากนี้คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมโดยเฉลี่ยของอุตสาหกรรมการผลิตอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ ในขณะที่อุตสาหกรรมบริษัทอยู่ในระดับต่ำ ดังนั้น จึงแสดงให้เห็นว่าบทบาทของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียและหน่วยงานกำกับดูแลยังไม่มากพอที่จะกดดันให้บริษัทจดทะเบียนมีการเปิดเผยสิ่งแวดล้อมอย่างมีคุณภาพในระดับสูง

มณฑา เอมสวัสดิ์ (2549) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยทางธุรกิจที่มีอิทธิพลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีสำหรับการวิเคราะห์ทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในดัชนี 50 ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย : เปรียบเทียบระดับการเปิดเผยข้อมูลจากดัชนีการเปิดเผยข้อมูลวิธีถ่วงน้ำหนักกับวิธีไม่ถ่วงน้ำหนัก พบว่า ลักษณะการกำกับดูแลกิจการของธุรกิจเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สูงกว่าเกณฑ์ ได้แก่ อัตราส่วนของกรรมการจากภายนอกที่ไม่ได้เป็นผู้บริหาร และอัตราส่วนของกรรมการที่เป็นอิสระที่ไม่ได้เป็นผู้บริหาร และผู้สอบบัญชีภายนอกมาจากสำนักงานตรวจสอบบัญชีภายนอกมาจากสำนักงานตรวจสอบบัญชีขนาดใหญ่เป็นส่วนใหญ่ ผลการศึกษาลักษณะเฉพาะของธุรกิจ เปรียบเทียบกับเกณฑ์จากปีก่อน มีแนวโน้มสูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับปีก่อน ได้แก่ อัตราส่วนใหญ่ อัตราส่วนหนี้สินต่อ

ส่วนของผู้ถือหุ้น ขนาดของธุรกิจที่วัดจากขนาดของสินทรัพย์รวม ขนาดของยอดขายสุทธิ และขนาดมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาและบริษัทมีขอบเขตการดำเนินธุรกิจกว้างขวางเป็นส่วนน้อย ผลการศึกษาเปรียบเทียบระดับการเปิดเผยข้อมูลวิธีถ่วงน้ำหนักและวิธีไม่ถ่วงน้ำหนักกับเกณฑ์จากค่าเฉลี่ยของ CIFAR พบว่าข้อมูลรวมทั้งหมด อยู่ต่ำกว่าเกณฑ์ ยกเว้นระดับการเปิดเผยข้อมูลจากดัชนีการเปิดเผยข้อมูลวิธีไม่ถ่วงน้ำหนักของงบดุล และงบกระแสเงินสดที่อยู่สูงกว่าเกณฑ์ นอกจากนี้ผลการศึกษา เปรียบเทียบแยกแต่ละบริษัทพบว่า มีเพียง 1 บริษัทของระดับการเปิดเผยข้อมูลจากดัชนีการเปิดเผยข้อมูลวิธีถ่วงน้ำหนักและ 2 บริษัทของระดับการเปิดเผยข้อมูลจากดัชนีการเปิดเผยข้อมูลวิธีไม่ถ่วงน้ำหนักที่อยู่สูงกว่าเกณฑ์ และผลการศึกษาความสัมพันธ์เชิงพยากรณ์ พบว่า ลักษณะการกำกับดูแลกิจการของธุรกิจ ได้แก่ อัตราส่วนของกรรมการที่เป็นอิสระที่ไม่ได้เป็นผู้บริหาร และอัตราส่วนจำนวนครั้งการเข้าร่วมประชุมของกรรมการของบริษัทต่อปี ลักษณะเฉพาะของธุรกิจ ได้แก่ อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และขนาดของธุรกิจที่วัดจากขนาดของสินทรัพย์ มีอิทธิพลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลดัชนีการเปิดเผยข้อมูลวิธีถ่วงน้ำหนัก และพบว่าลักษณะการกำกับดูแลกิจการของธุรกิจ ได้แก่ อัตราส่วนของกรรมการที่เป็นผู้บริหาร อัตราส่วนของกรรมการจากภายนอกที่ไม่ได้เป็นผู้บริหาร อัตราส่วนของกรรมการที่เป็นอิสระที่ไม่ได้เป็นผู้บริหาร และ อัตราส่วนจำนวนครั้งการเข้าร่วมประชุมของกรรมการบริษัทต่อปี และลักษณะของธุรกิจ ได้แก่ อัตราส่วนกำไรต่อยอดขาย อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และขนาดของธุรกิจที่วัดจากขนาดของสินทรัพย์ มีอิทธิพลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลจากดัชนีการเปิดเผยข้อมูลวิธีไม่ถ่วงน้ำหนัก

สุวัลลี ทับเคลียว (2549) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การเปิดเผยข้อมูลการบัญชีเพื่อสังคมของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ของกลุ่มอุตสาหกรรม ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ กลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภค กลุ่มวัสดุก่อสร้างและตกแต่ง และกลุ่มเหมืองแร่ พบว่าการเปิดเผยข้อมูลการบัญชีเพื่อสังคม ในรอบระยะเวลาปี 2547 ทั้ง 3 กลุ่ม อุตสาหกรรม มีการเปิดเผยข้อมูลด้านพนักงานสูงสุด รองลงมาคือ ด้านสิ่งแวดล้อม และ ด้านการมีส่วนร่วมต่อชุมชนโดยมีเนื้อหาการเปิดเผยมากที่สุดคือ เรื่องค่าตอบแทนและเงินกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ รองลงมาคือเรื่องการฝึกอบรม และเรื่องระบบการจัดการชีวนามัยและความปลอดภัยตามลำดับ โดยกลุ่มอุตสาหกรรมที่การเปิดเผยข้อมูลมากที่สุดคือ กลุ่มอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภค และเหมืองแร่ รองลงมาคือ กลุ่มปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ และกลุ่มวัสดุก่อสร้าง มีการเปิดเผยข้อมูลน้อยที่สุด สำหรับความเห็นของผู้ลงทุนทั่วไป พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นต่อการ

เปิดเผยข้อมูลการบัญชีเพื่อสังคมในรายงานประจำปีในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ในเรื่องภารกิจกรมต่างๆ ที่องค์กรธุรกิจกระทำเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมมากที่สุด รองลงมาองค์กรกระทำเพื่อชุมชน และ องค์กรกระทำเพื่อพนักงาน

ศตวรรษ บุญไทย (2549) ได้ทำการศึกษาเรื่อง นโยบายการบัญชี วิธีปฏิบัติทางการบัญชี และการเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชี ของบริษัทในกลุ่มธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ พบว่า นโยบายการบัญชีของบริษัทในกลุ่มธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ ใช้นโยบายการบัญชีที่สำคัญเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 35 เรื่อง การนำเสนองบการเงิน และนโยบายการบัญชีที่นอกเหนือจากที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชี บริษัทส่วนใหญ่จะเปิดเผยในเรื่องด้านการรับรู้รายได้และค่าใช้จ่าย ด้านที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ และค่าเสื่อมราคาและด้านต้นทุนกู้ยืม รองลงมาด้านกำไรขาดทุนต่อหุ้น รองลงมาด้านสินค้าคงเหลือ ส่วนวิธีปฏิบัติทางการบัญชีบริษัทในกลุ่มธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ได้มีการปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป บริษัทส่วนใหญ่เลือกวิธีปฏิบัติทางการบัญชีเกี่ยวกับการตีราคาที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ด้วยราคาทุน รองลงมาวิธีปฏิบัติทางการบัญชีด้านต้นทุน บริษัทส่วนใหญ่มีการเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชีในระดับสูง

ทิพวรรณ ตีศาลกุล (2551) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชีระหว่างบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ใหม่ (MAI) และ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) พบว่า ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่ผลต่อการเปิดเผยข้อมูลคือ ขนาดบริษัท แต่ไม่พบความแตกต่างของระดับการเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชีระหว่างบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กับ ตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ แสดงให้เห็นว่าบริษัทที่อยู่ในตลาดทั้ง 2 ประเภทมีระดับการเปิดเผยข้อมูลที่ไม่แตกต่างกัน

เบญจา หทย้อย (2551) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการบัญชี เพื่อความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์กลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภค พบว่า บริษัทในกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภค ให้ความสำคัญในการเปิดเผยข้อมูลเชิงคุณภาพมากที่สุด โดยในปี 2549 จำนวน 17 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 85 และในปี 2550 จำนวน 18 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 69.23 รองลงมา คือ การเปิดเผยข้อมูลเชิงปริมาณที่ไม่มีหน่วยวัดเป็นเงินตรา ในปี 2549 จำนวน 4 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 20 และในปี 2550 จำนวน 10 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 38.46 และน้อยที่สุด คือ การเปิดเผยข้อมูลเชิงปริมาณที่มีหน่วยวัดเป็นเงินตรา ใน

ปี 2549 จำนวน 3 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 15 และในปี 2550 จำนวน 6 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 23.08 เมื่อเปรียบเทียบอัตราส่วนการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการบัญชีเพื่อความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมกับข้อมูลที่ทำการศึกษา พบว่า ในปี 2549 กลุ่มอุตสาหกรรมพลังงานไฟฟ้า จะมีอัตราส่วนการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการบัญชีเพื่อความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมมากที่สุด คือ ร้อยละ 44.4 รองลงมาคือ กลุ่มอุตสาหกรรมน้ำมันเชื้อเพลิงและผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม มีอัตราส่วนการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการบัญชีเพื่อความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ร้อยละ 39.40 ส่วนกลุ่มอุตสาหกรรมสาธารณูปโภค จะมีอัตราส่วนการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการบัญชีเพื่อความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 33.33 และในปี 2550 กลุ่มอุตสาหกรรมพลังงานไฟฟ้าและกลุ่มอุตสาหกรรมสาธารณูปโภค จะมีอัตราส่วนการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการบัญชีเพื่อความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมมากที่สุดและเท่ากัน คือ 40.48 บริษัทต่างๆ ยังขาดรูปแบบในการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการบัญชีเพื่อความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ข้อมูลที่เปิดเผยข้อมูลส่วนใหญ่เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพและไม่ได้แยกเป็นหมวดหมู่ให้เห็นอย่างชัดเจน เป็นการเปิดเผยข้อมูลด้วยความสมัครใจ ในลักษณะของการประชาสัมพันธ์เพื่อภาพพจน์ และชื่อเสียงของบริษัท เช่น บริษัทได้ดำเนินงานตามมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO14001 การติดตั้งสถานีและอุปกรณ์ตรวจวัดคุณภาพอากาศ ควบคุมมลภาวะทางเสียง ด้วยการติดตั้งเครื่องตรวจวัดระดับเสียง การจัดกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมและโครงสร้างต่างๆ ร่วมกันชุมชนและหน่วยงานภาครัฐ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดจิตสำนึกเกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์พลังงาน

จตุพร กุมทอง (2551) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การเปิดเผยข้อมูลในรายงานทางการเงินตามแนวคิดการบัญชีสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้รับ ISO 14001 พบว่า ระดับของการเปิดเผยข้อมูลในรายงานทางการเงินตามแนวคิดการบัญชีสิ่งแวดล้อม โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง และพบว่า ปัจจัยด้านขนาดของบริษัทและประเภทกลุ่มอุตสาหกรรม มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 นอกจากนี้ผลการทดสอบปัจจัยด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมกับระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม พบว่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากปัจจุบันได้มีการรณรงค์เรื่องการเปิดเผยข้อมูลตามหลักกำกับดูแลกิจการที่ดีอยู่ภายใต้มาตรฐานการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ทำให้บริษัทที่มีอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมสูงและต่ำมีการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวที่เหมือนกันหรือไม่แตกต่างกัน

มณีนรรัตน์ ปุตรีเศรณี (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินของบริษัทในกลุ่มธุรกิจเงินลงทุนและหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลจากงบการเงินรายปี และหมายเหตุประกอบงบการเงิน ตั้งแต่ปี 2549 – 2551 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลทางการเงิน ผลการศึกษา พบว่า สินทรัพย์รวมของบริษัท ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูลทางการเงิน เนื่องจากมากกว่าการเปิดเผยข้อมูลที่ทำให้บริษัทเสียผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการประกอบกิจการ ยอดขายสุทธิหรือรายได้สุทธิผลการศึกษาพบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูลทางการเงิน ถึงแม้ยอดขายสุทธิหรือรายได้สุทธิ จะเพิ่มขึ้นหรือลดลงจากปีก่อนก็ไม่ได้เป็นปัจจัยที่ส่งผลให้มีระดับการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินเพิ่มขึ้น ผู้สอบบัญชีผลการศึกษาพบว่า มีความสัมพันธ์ระดับการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินแสดงให้เห็นว่าบริษัทที่ใช้บริการบริษัท Big 4 มีแนวโน้มเปิดเผยข้อมูลทางการเงินมากกว่าบริษัทที่ไม่ได้ใช้บริการตรวจสอบของบริษัทที่เป็น Audit Big 4 อัตราส่วนการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวรผลการศึกษาพบว่า มีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูลทางการเงิน ถ้าจำนวนครั้งยิ่งมาก บริษัทมีศักยภาพในการใช้สินทรัพย์ในก่อรายได้สูง ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ ทำให้ระดับการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินให้มากขึ้นเพื่อใช้ในการตัดสินใจ อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของเจ้าของ ผลการศึกษาพบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูลทางการเงิน เนื่องจากการบริษัทในกลุ่มธุรกิจเงินลงทุน และหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ มีการใช้เงินลงทุนจากภายนอก (กู้ยืม) มากกว่าเมื่อเทียบกับ ทุนภายในของธุรกิจเอง

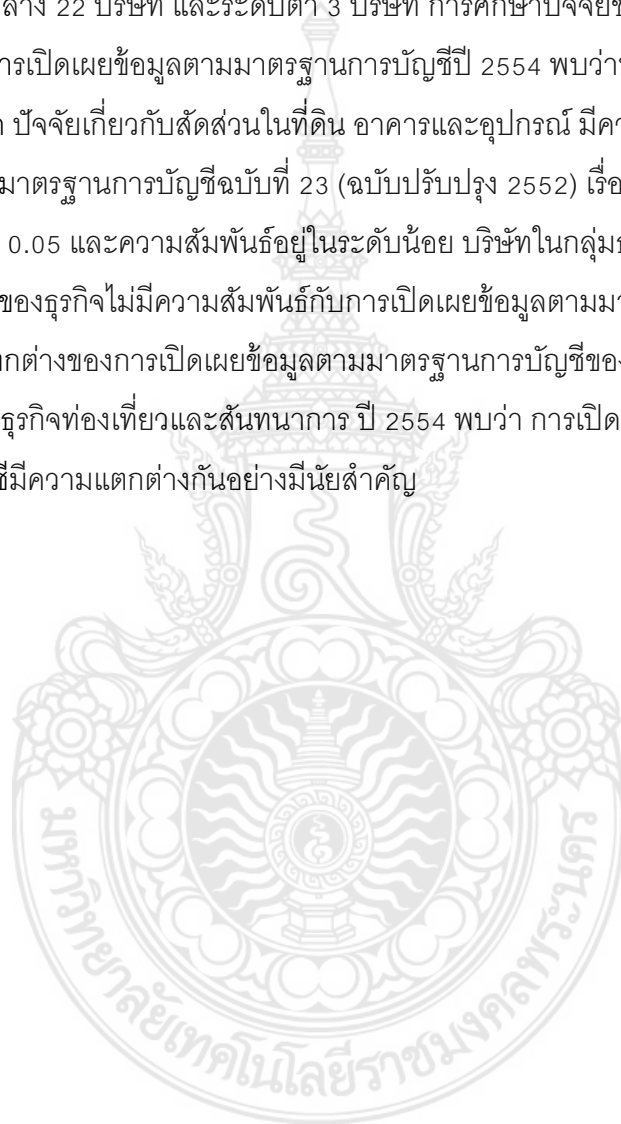
ถนอมชัย แซ่ผู้ (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของบริษัทกับระดับการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ พบว่า บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ มีการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงานหลักตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 50 ประมาณร้อยละ 40-49 ของรายการทั้งหมดที่ควรเปิดเผย แต่ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงานรอง ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 50 โดยรายการรายได้ตามส่วนงานจากลูกค้าภายนอก (ส่วนงานหลัก) เป็นรายการที่มีการเปิดเผยมากที่สุด ส่วนรายการที่มีการเปิดเผยข้อมูลน้อยที่สุดหรือไม่มีการเปิดเผย คือ รายการจ่ายฝ่ายทุนที่เกิดขึ้นในระหว่างงวด (ส่วนงานรอง) ส่วนคุณลักษณะต่างของบริษัท ได้แก่ ขนาดของกิจการ โครงสร้างการเป็นเจ้าของ โครงเงินทุน ความสามารถในการทำกำไร ส่วนของผู้ถือหุ้นส่วนน้อย สัดส่วนหนี้ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ และ

ประเภทของผู้สอบบัญชี ไม่มีความสัมพันธ์หรืออิทธิพลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลทางการเงิน
จำแนกตามส่วนงานหลักและส่วนงานรอง

นุชจรินทร์ โลหะปาน (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การเปิดเผยข้อมูลทางการเงิน
ความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย : กลุ่ม
อุตสาหกรรมทรัพยากร พบว่า กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากรมีการเปิดเผยข้อมูลการบัญชีความ
รับผิดชอบต่อสังคมในด้านทรัพยากรมนุษย์เฉลี่ย 63.83 ประโยคตามลำดับ ส่วนการทดสอบ
สมมติฐานจำนวนประโยคโดยเฉลี่ยพบว่าจำนวนประโยคโดยเฉลี่ยของบริษัทขนาดใหญ่และ
บริษัทขนาดเล็กไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องของด้านทรัพยากรมนุษย์ และด้านความรับผิดชอบต่อ
ต่อชุมชน เมื่อมีการใช้จำนวนทุนจดทะเบียนชำระแล้วเป็นตัววัด และเมื่อใช้จำนวนรายได้รวมเป็น
ตัววัดพบว่าจำนวนประโยคโดยเฉลี่ยของบริษัทขนาดใหญ่กับบริษัทขนาดเล็กไม่แตกต่างกันใน
ทุกๆ ด้าน สำหรับการใช้อยู่อาศัยสินทรัพย์รวม พบว่าจำนวนประโยคโดยเฉลี่ยของบริษัทขนาดใหญ่
กับบริษัทขนาดเล็ก ไม่แตกต่างกันในเรื่องด้านสิ่งแวดล้อม และด้านความรับผิดชอบต่อชุมชน
ส่วนผลการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของบริษัทและจำนวนประโยคของการเปิดเผย
ข้อมูลพบว่า มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก ในทุกเรื่องและทุกขนาดของบริษัท

วรลธิ ลิ้มธนะวิวัฒน์ (2553) ได้ทำการศึกษาเรื่อง นโยบายการบัญชีและการเปิดเผย
ข้อมูลทางการเงินของบริษัทในอุตสาหกรรมพาณิชย์และของใช้ในครัวเรือนและสำนักงานที่จ
ทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า การเปิดเผยนโยบายการบัญชีภายใต้หัวข้อ
“สรุปนโยบายบัญชีที่สำคัญ” รายการที่เปิดเผยทุกบริษัทคือ เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด
ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ สินค้าคงเหลือ และที่ดิน อาคารอุปกรณ์นอกจากนี้การเลือกใช้นโยบาย
บัญชีเกี่ยวกับการคำนวณราคาทุนของสินค้านี้ส่วนใหญ่นิยมใช้วิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก
การประมาณการหนี้สงสัยจะสูญส่วนใหญ่คำนวณเป็นร้อยละของลูกหนี้ โดยการจัดกลุ่ม
ลูกหนี้จำแนกตามอายุหนี้ที่ค้างชำระ การรับรู้รายการต้นทุนการกู้ยืมส่วนใหญ่ไม่เปิดเผยการรับรู้
รายการ การวัดมูลค่าภายหลังการรับรู้มูลค่าเริ่มแรกของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์และสินทรัพย์ไม่
มีตัวตน โดยส่วนใหญ่เลือกใช้วิธีการวัดมูลค่าด้วยราคาทุน รวมทั้งการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับ
นโยบายการบัญชีได้มีปฏิบัติเป็นไปตามที่มาตรฐานการบัญชีกำหนดและจากการหา
ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายที่เลือกใช้ภายหลังจากการรับรู้มูลค่าเริ่มแรกของที่ดินกับมูลค่าของ
สินทรัพย์รวม พบว่า มูลค่าของสินทรัพย์รวมไม่มีผลต่อนโยบายการบัญชีที่เลือกใช้ ยกเว้นกลุ่ม
อุตสาหกรรมพาณิชย์ปี พ.ศ. 2549 ที่มูลค่าของสินทรัพย์รวมมีผลต่อนโยบายการบัญชีที่เลือกใช้

นริศรา ภูระหงษ์ (2554) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยของธุรกิจที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่าการเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการบัญชีปี 2554 บริษัทในกลุ่มธุรกิจพลังงานและสาธารณูปโภค และบริษัทในกลุ่มธุรกิจท่องเที่ยวและสันทนาการมีการเปิดเผยข้อมูลรวมทั้ง 3 ฉบับ อยู่ในระดับสูง 7 บริษัท ระดับปานกลาง 22 บริษัท และระดับต่ำ 3 บริษัท การศึกษาปัจจัยของธุรกิจที่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการบัญชีปี 2554 พบว่าบริษัทในกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภค ปัจจัยเกี่ยวกับสัดส่วนในที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 23 (ฉบับปรับปรุง 2552) เรื่องต้นทุนกู้ยืม ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และความสัมพันธ์อยู่ในระดับน้อย บริษัทในกลุ่มธุรกิจท่องเที่ยวและสันทนาการ ปัจจัยของธุรกิจไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการบัญชี การศึกษาความแตกต่างของการเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการบัญชีของกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภค กับธุรกิจท่องเที่ยวและสันทนาการ ปี 2554 พบว่า การเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการบัญชีมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

บทที่ 3

วิธีการศึกษา

การศึกษา เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินตาม TFRS ของกลุ่มธุรกิจพลังงานและสาธารณูปโภคในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

3.1 ประชากรที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการวิเคราะห์และนำมาวิจัยครั้งนี้เป็นงบการเงินของบริษัทในกลุ่มธุรกิจพลังงานและสาธารณูปโภคในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 24 งบการเงิน (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 2556)

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้รวบรวมข้อมูลจากงบการเงินของบริษัทในกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภคในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2552-2556 จำนวน 24 งบการเงิน กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 120 ตัวอย่าง โดยงบการเงินทั้งหมดที่เลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่างนี้ได้เปิดเผยข้อมูลอย่างครบถ้วน (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2556) ดังนี้

- บริษัท เอเชีย เอ็นเนอร์จี้ จำกัด (มหาชน)
- บริษัท เกร็ดวิศวะกรรม จำกัด (มหาชน)
- บริษัท บริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)
- บริษัท บ้านปู จำกัด (มหาชน)
- บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)
- บริษัท จัดการและพัฒนาทรัพยากรน้ำภาคตะวันออก จำกัด (มหาชน)
- บริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน)
- บริษัท เอสซี (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)
- บริษัท โกลว์ พลังงาน จำกัด (มหาชน)
- บริษัท กันกุลเอ็นจิเนียริง จำกัด (มหาชน)

- บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน)
- บริษัท ลานนารีซอร์สเซส จำกัด (มหาชน)
- บริษัท เอ็ม ดี เอ็กซ์ จำกัด (มหาชน)
- บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)
- บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)
- บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี โฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน)
- บริษัท ระยองเฟียวริฟายเออร์ จำกัด (มหาชน)
- บริษัท สหโคเจน (ชลบุรี) จำกัด (มหาชน)
- บริษัท สยามแก๊ส แอนด์ ปิโตรเคมีคัลส์ จำกัด (มหาชน)
- บริษัท ไชยาร์ตรอน จำกัด (มหาชน)
- บริษัท สยามสหบริการ จำกัด (มหาชน)
- บริษัท ไทย แคปปิตอล คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
- บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน)
- บริษัท ทีทีดับบลิว จำกัด (มหาชน)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ครั้งนี้ เป็น แบบสำรวจข้อมูล เพื่อช่วยในการหาข้อมูลตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดของงานวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีดังนี้

3.2.1 ข้อมูลทั่วไปของบริษัทกลุ่มธุรกิจพลังงานและสาธารณูปโภคในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

3.2.2 งบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงินของบริษัทในกลุ่มธุรกิจพลังงานและสาธารณูปโภค

3.2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับสำนักงานสอบบัญชีรับรองงบการเงินของบริษัทในกลุ่มธุรกิจพลังงานและสาธารณูปโภค

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้ทำดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการ ดังนี้

3.3.1 ได้ทำการศึกษาข้อมูลในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยผ่านเว็บไซต์

www.setsmart.com www.set.or.th/

3.3.2 เก็บข้อมูลงบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงินสำหรับรอบระยะเวลาบัญชี ตั้งแต่ปี 2552-2556 รวมเป็น 5 ปี 24 บริษัท ผ่านทางเว็บไซต์ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

3.3.3 เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดจนครบทั้ง 120 งบการเงิน แล้วทำตรวจสอบข้อมูล ตามที่ต้องการว่าครบถ้วนหรือไม่ ถ้าเก็บข้อมูลไม่ครบ ก็กลับไปเก็บข้อมูลใหม่

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล จะวิเคราะห์ข้อมูลจากตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม ดังนี้

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ขนาดบริษัท โครงสร้างบริษัท อายุการดำเนินงาน ความสามารถ ในการทำกำไร สภาพคล่องของกิจการ ขนาดของสำนักงานสอบบัญชีรับอนุญาต

ตาราง 3.1 สรุปวิธีที่ใช้ในการวัดมูลค่าของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปร	วิธีที่ใช้ในการศึกษา
1.ขนาดของบริษัท	วัดด้วยสินทรัพย์รวมต่อจำนวนทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้ว
2.โครงสร้างเงินทุน	วัดจากอัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อส่วนของผู้ถือหุ้น
3.อายุการดำเนินงาน	วัดจากระยะเวลาจำนวนปี นับตั้งแต่ปีที่จดทะเบียนเป็นบริษัทมหาชนจนถึงปี 2556
4.ความสามารถในการทำกำไร	วัดจากกำไรสุทธิก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีต่อสินทรัพย์รวม ROA
5.สภาพคล่องของกิจการ	วัดจากสินทรัพย์หมุนเวียนต่อหนี้สินหมุนเวียน
6.ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี	วัดค่าโดย ถ้า 1 = บริษัทที่อยู่ในกลุ่ม Big 4 0 = บริษัทที่ไม่ใช่อยู่ในกลุ่ม Big 4
7.ปีที่มีการเปลี่ยนแปลงมาใช้มาตรฐานรายงานทางการเงิน TFRS	วัดค่าโดย 1 = ช่วงเวลาที่มีการใช้ TFRS ในการจัดทำและนำเสนองบการเงิน 0 = ช่วงเวลาที่ยังไม่ใช้ TFRS ในการจัดทำและนำเสนองบการเงิน

ตัวแปรตาม ได้แก่ จำนวนหัวข้อที่ต้องเปิดเผยตามมาตรฐานการบัญชีหรือมาตรฐานรายงานทางการเงิน

ผู้ศึกษาได้ทำการวัดค่าโดยนับหัวข้อที่มีการเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงินของบริษัทในกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภคในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 24 บริษัท เป็นระยะเวลา 5 ปี ตั้งแต่ปี 2552-2556 ว่าแต่ละปีนั้นมีจำนวนหัวข้อที่ทำการเปิดเผยข้อมูลกี่หัวข้อ

3.4.2 การทดสอบสมมติฐาน

จากการทดสอบความถดถอย :สามารถถดถอยตัวแปรแต่ละปัจจัยที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ สามารถแบ่งการคำนวณในการทดสอบ ออกมาดังนี้

Disclosure =

$$\beta_0 + \beta_1 \text{Size} + \beta_2 \text{CAPSTR} + \beta_3 \text{AGE} + \beta_4 \text{PROFIT} + \beta_5 \text{LIQUID} + \beta_6 \text{AUDIT} + \beta_7 \text{YEAR} + \varepsilon$$

β_0 = ส่วนตัดแกน Y

$\beta_1, \beta_2, \dots, \beta_7$ = สัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปร

Disclosure = ระดับการเปิดเผยข้อมูล

SIZE = ขนาดบริษัท

วัดจากสินทรัพย์รวมต่อจำนวนทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้ว

CAPSTR = โครงสร้างเงินทุน

วัดค่าโดยอัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

AGE = อายุการดำเนินงาน

วัดจากรยะจำนวนเงินปีนับตั้งแต่จดทะเบียนเป็นบริษัทมหาชน จนถึงปี 2554

PROFIT = ความสามารถในการทำกำไร

วัดจากกำไรสุทธิก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีต่อสินทรัพย์รวม หรือ ROA

LIQUID = สภาพคล่องของกิจการ

	วัดจากสินทรัพย์หมุนเวียนต่อหนี้สินหมุนเวียน
AUDIT	= ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี
	วัดจากตัวแปร 1 = ผู้สอบบัญชีที่เป็น Big 4 และ 0 = ผู้สอบบัญชีที่ไม่ใช่ Big 4
YEAR	= ปีที่มีการเปลี่ยนแปลงมาใช้มาตรฐานรายงานทางการเงิน TFRS
	วัดค่าโดย 1 = ช่วงเวลาที่มีการใช้ TFRS ในการจัดทำและนำเสนองบการเงิน
	0 = ช่วงเวลาที่ยังไม่ใช้ TFRS ในการจัดทำและนำเสนองบการเงิน
E	= ความคลาดเคลื่อน

3.5 แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เทคนิคทางสถิติในการอธิบายและการวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ โดยจำแนกตามเทคนิคทางสถิติที่นำมาใช้ คือ สถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมาน ความสำคัญของเทคนิคทางสถิติแต่ละชนิดสามารถสรุปพอสังเขปได้ดังนี้

3.5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) การวิเคราะห์ข้อมูลออกมาในรูปค่าสถิติพื้นฐานเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกิจการเพื่อข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับตัวแปรที่เก็บรวบรวมได้ โดยเสนอตามมุมมองต่างๆ รวมทั้งเพื่อเป็นพรรณนาถึงลักษณะของข้อมูลที่นำเสนอ ซึ่งสถิติเชิงพรรณนาถึงลักษณะของข้อมูลที่นำเสนอ ซึ่งสถิติเชิงพรรณนาที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูลในการศึกษานี้ประกอบด้วย 1) ความถี่และร้อยละ (Frequency and Proportion) 2) ค่าต่ำสุด (Minimum : Min) 3) ค่าสูงสุด (Maximum : Max) 4) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) 5) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard)

3.5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistion) สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงอนุมานในงานวิจัยนี้ประกอบด้วยเทคนิคที่ใช้ทดสอบหาจำนวนหัวข้อที่ต้องเปิดเผยตามมาตรฐานการบัญชีหรือมาตรฐานรายงานทางการเงิน โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) สาเหตุในการนำเทคนิคการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุมาใช้คือ เนื่องจากการทบทวนวรรณกรรมในอดีตได้มีการใช้เทคนิคนี้เพื่อหาคำตอบกันอย่างแพร่หลาย อีกทั้งตัวแบบในการทดสอบครั้งนี้มีตัวแปรหลายตัว ทั้งตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ จึงเป็นเหตุที่ผู้วิจัยได้นำเทคนิคดังกล่าวมาใช้เพื่อหาคำตอบในงานวิจัยครั้งนี้

ต่อไป ซึ่งสาระสำคัญของเทคนิคการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุสามารถอธิบายพอสังเขปได้ ดังนี้

3.5.2.1 การตรวจสอบประชากรตามเงื่อนไขการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ โดยเงื่อนไขของการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุจะเหมือนกับเงื่อนไขการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงเส้น โดยที่สมการความถดถอยเชิงพหุคือ

$$Y = \beta_0 + \beta_1x + \beta_2x + \beta_3x \dots + \beta_kx_k + \epsilon_x$$

เงื่อนไขมีดังนี้

1. ความคลาดเคลื่อน ϵ เป็นตัวแปรที่มีการแจกแจงแบบปกติ
2. ค่าเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนเป็นศูนย์ นั่นคือ $E(\epsilon) = 0$
3. ค่าแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนเป็นค่าคงที่ที่ไม่ทราบค่า $V(\epsilon) = \sigma_\epsilon^2$
4. ϵ_i และ ϵ_j เป็นอิสระต่อกัน ; $i \neq j$ นั่นคือ Covariance $(\epsilon_i \epsilon_j) = 0$
5. ตัวแปรอิสระ x และ x ต้องเป็นอิสระต่อกัน

เทคนิคที่จะใช้ทดสอบเงื่อนไขของการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุของตัวแปรแต่ละชนิด พิจารณาจากค่า p-value ของค่าสถิติ t สำหรับตัวแปรต่างๆ เทียบกับระดับนัยสำคัญที่กำหนด คือ 0.05

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาคั้งนี้มุ่งที่จะหาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินตาม TFRS ของบริษัทในกลุ่มธุรกิจพลังงานและสาธารณูปโภคในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยโดยใช้ ปัจจัยด้าน ขนาดของบริษัท โครงสร้างเงินทุน อายุการดำเนินงาน ความสามารถในการทำ กำไร สภาพคล่องของกิจการ ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี ปีที่เกิดการเปลี่ยนแปลง โดย รวบรวมข้อมูลงบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงิน ปี 2552-2556 ของบริษัทในกลุ่มธุรกิจ พลังงานและสาธารณูปโภคในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 24 บริษัท

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

ตาราง 4.1 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติพรรณนา ซึ่งเป็นการคำนวณค่าสถิติเบื้องต้น ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินของบริษัทในกลุ่มพลังงาน และสาธารณูปโภคในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตัวแปร	ค่าต่ำสุด (Minimum)	ค่าสูงสุด (Maximum)	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
DSCORE	23.00	49.00	35.8348	5.11607
SIZE	0.91	178.30	19.7741	31.06308
CAPSTR	0.01	9.32	0.7443	1.09770
AGE	0.00	21.00	12.7217	5.34026
PROFIT	0.00	1.00	0.1173	0.10932
LIQUID	0.15	11.72	1.9592	1.83572

Disclosure	= จำนวนหัวข้อที่ต้องเปิดเผยตามมาตรฐานการบัญชีหรือมาตรฐานรายงานทางการเงิน
SIZE	= ขนาดของบริษัทซึ่งวัดค่าโดยสินทรัพย์รวมต่อจำนวนทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้ว
CAPSTR	= โครงสร้างเงินลงทุนซึ่งวัดค่าโดยอัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อส่วนของผู้ถือหุ้น
AGE	= อายุการดำเนินงานซึ่งวัดค่าโดยระยะเวลาจำนวนปี นับตั้งแต่ปีที่จดทะเบียนเป็นบริษัทมหาชนจนถึงปี 2556
PROFIT	= ความสามารถในการทำกำไรซึ่งวัดค่าโดยกำไรสุทธิก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีต่อสินทรัพย์รวม
LIQUID	= สภาพคล่องของกิจการซึ่งวัดค่าโดยสินทรัพย์หมุนเวียนต่อหนี้สินหมุนเวียน

จากตาราง 4.1 เมื่อพิจารณาระดับคะแนนการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินของบริษัทในกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภคในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 24 บริษัท กลุ่มตัวอย่าง 120 ตัวอย่าง พบว่า จำนวนหัวข้อที่ต้องเปิดเผยตามมาตรฐานการบัญชีหรือมาตรฐานรายงานทางการเงินมีการเปิดเผยค่อนข้างกว้างโดยมีค่าสูงสุดอยู่ที่ 49 จำนวนหัวข้อ และมีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 23 จำนวนหัวข้อ และมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 35.83 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 5.17 จะเห็นว่าเป็นข้อมูลที่ไม่เกาะกลุ่มหรืออยู่ในระดับเดียวกัน

ในส่วนปัจจัยต่างๆ เมื่อพิจารณาจากขนาดของบริษัทในแต่ละปีซึ่งพิจารณาจากยอดสินทรัพย์รวมต่อจำนวนทุนที่จดทะเบียนที่ชำระแล้ว พบว่า ค่าสูงสุดอยู่ที่ 178.30 และค่าต่ำสุดอยู่ที่ 0.91 โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 19.77 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 31.06

โครงสร้างเงินลงทุนพิจารณาจากหนี้สินระยะยาวต่อส่วนของผู้ถือหุ้น พบว่าค่าสูงสุดอยู่ที่ 9.32 และค่าต่ำสุดอยู่ที่ 0.01 โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 0.74 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 1.10

อายุการดำเนินงานพิจารณาจาก จำนวนปีนับตั้งแต่เข้าจดทะเบียนเป็นบริษัทมหาชนจนถึงปี 2556 มีค่าสูงสุดอยู่ที่ 21ปี และมีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 0 ปี โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 12.72 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 5.34

ความสามารถในการทำกำไรพิจารณาจากกำไรสุทธิก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีต่อสินทรัพย์รวม มีค่าสูงสุดอยู่ที่ 1 บาท/หุ้น และมีค่าต่ำสุด 0 บาท/หุ้น โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 0.12 บาท/หุ้น และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.11 บาท/หุ้น

สภาพคล่องของกิจการวัดจาก สินทรัพย์หมุนเวียนต่อหนี้สินหมุนเวียน พบว่ามีค่าสูงสุดอยู่ที่ 11.72 และมีค่าต่ำสุดที่ 0.15 โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 1.95 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 1.84

4.2 การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ

เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชีตาม TFRS ของบริษัท กลุ่มธุรกิจพลังงานและสาธารณูปโภคในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยนำข้อมูลที่ได้มาประมวลด้วยวิธีทางสถิติจะใช้เทคนิควิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) มีขั้นตอนการวิเคราะห์ ดังนี้

4.2.1 การวิเคราะห์ตัวแปรอิสระ เนื่องจากในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ถดถอยแบบเส้นตรงเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) ต้องมีการทดสอบตัวแปรอิสระและค่าความคลาดเคลื่อนก่อนการวิเคราะห์

ตาราง 4.2 แสดงความอิสระของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินของบริษัทในกลุ่มธุรกิจพลังงานและสาธารณูปโภค

Model	Collinearity Statistics	
	Tolerance	VIF
1		
SIZE	0.867	1.154
CAPSTR	0.968	1.012
AGE	0.829	1.207
PROFIT	0.947	1.056
LIQUID	0.940	1.064
AUDIT	0.965	1.036
YEAR	0.921	1.086

จากตาราง 4.2 เป็นการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ วิธีการตรวจสอบจะใช้ค่าสถิติคือ Tolerance และ Variance inflation Factor (VIF) ถ้าค่า Tolerance ของตัวแปรมีค่าใกล้กับศูนย์ หรือ Variance Inflation Factor มีค่ามากกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระที่เหลือนั้นเกิดปัญหา Multicollinearity ผลการทดสอบพบว่า Tolerance ของตัวแปรมีค่าไม่ใกล้ศูนย์ และ VIF มีค่าน้อยกว่า 10 ทุกตัว จึงแสดงว่าตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กัน

4.2.2 การทดสอบสมมติฐาน การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรตาม คือ การเปิดเผยข้อมูลทางการเงินตาม TFRS ของบริษัทในกลุ่มพลังงาน สาธารณูปโภคในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กับตัวแปรอิสระคือ ขนาดของบริษัท โครงสร้างเงินทุน อายุดำเนินงาน ความสามารถในการทำกำไร สภาพคล่องของกิจการ ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี และ ปีที่เกิดการเปลี่ยนแปลง โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) ในการสร้างสมการที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระเพื่อทดสอบสมมติฐานการศึกษาที่ได้กำหนด ซึ่งมีดังนี้

สมมติฐานที่ 1

H_0 : การเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชีของแต่ละกิจการกลุ่มธุรกิจพลังงานและสาธารณูปโภค ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ขึ้นอยู่กับขนาดของบริษัท

H_1 : การเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชีของแต่ละกิจการกลุ่มธุรกิจพลังงานและสาธารณูปโภค ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ไม่ขึ้นอยู่กับขนาดของบริษัท

สมมติฐานที่ 2

H_0 : การเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชีของแต่ละกิจการกลุ่มธุรกิจพลังงานและสาธารณูปโภค ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ขึ้นอยู่กับโครงสร้างเงินทุน

H_1 : การเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชีของแต่ละกิจการกลุ่มธุรกิจพลังงานและสาธารณูปโภค ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ไม่ขึ้นอยู่กับโครงสร้างเงินทุน

สมมติฐานที่ 3

H_0 : การเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชีของแต่ละกิจการกลุ่มธุรกิจพลังงานและสาธารณูปโภค ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ขึ้นอยู่กับอายุดำเนินงาน

H_1 : การเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชีของแต่ละกิจการกลุ่มธุรกิจพลังงานและสาธารณูปโภค ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ไม่ขึ้นอยู่กับอายุดำเนินงาน

สมมติฐานที่ 4

H_0 : การเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชีของแต่ละกิจการกลุ่มธุรกิจพลังงานและสาธารณูปโภค ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ขึ้นอยู่กับความสามารถในการทำกำไร

H_1 : การเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชีของแต่ละกิจการกลุ่มธุรกิจพลังงานและสาธารณูปโภค ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ไม่ขึ้นอยู่กับความสามารถในการทำกำไร

สมมติฐานที่ 5

H_0 : การเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชีของแต่ละกิจการกลุ่มธุรกิจพลังงานและสาธารณูปโภค ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ขึ้นอยู่กับสภาพคล่องของกิจการ

H_1 : การเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชีของแต่ละกิจการกลุ่มธุรกิจพลังงานและสาธารณูปโภค ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ไม่ขึ้นอยู่กับสภาพคล่องของกิจการ

สมมติฐานที่ 6

H_0 : การเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชีของแต่ละกิจการกลุ่มธุรกิจพลังงานและสาธารณูปโภค ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ขึ้นอยู่กับขนาดของสำนักงานสอบบัญชี

H_1 : การเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชีของแต่ละกิจการกลุ่มธุรกิจพลังงานและสาธารณูปโภค ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ไม่ขึ้นอยู่กับขนาดของสำนักงานสอบบัญชี

สมมติฐานที่ 7

H_0 : การเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชีของแต่ละกิจการกลุ่มธุรกิจพลังงานและสาธารณูปโภค ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ขึ้นอยู่กับปีที่เกิดการเปลี่ยนแปลง

H_1 : การเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชีของแต่ละกิจการกลุ่มธุรกิจพลังงานและสาธารณูปโภค ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ไม่ขึ้นอยู่กับปีที่เกิดการเปลี่ยนแปลง

ตาราง 4.3 แสดงผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชีตาม TFRS ของบริษัทในกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภคในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error			
1 (constant)	35.625	1.426		24.976	0.000*
SIZE	0.040	0.015	0.242	2.742	0.007**
CAPSTR	-1.025	0.385	-0.220	-2.662	0.009**
AGE	0.062	0.086	0.065	0.718	0.475
PROFIT	-6.783	3.948	-0.145	1.718	0.089
LOQUID	-0.176	0.236	-0.063	-0.747	0.457
AUDIT	-2.202	0.861	-0.214	-2.558	0.012*
YEAR	2.958	0.893	0.283	3.313	0.001**

* ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ** ระดับนัยสำคัญที่ 0.01

จากตาราง 4.3 สรุปผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ กับระดับการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินของบริษัทในกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภคในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้ดังนี้

1. ผลการทดสอบขนาดของบริษัทของบริษัทในกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภคในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีทิศทางความสัมพันธ์จากค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยมีค่าเท่ากับ 0.40 แสดงให้เห็นว่าขนาดของบริษัทเป็นปัจจัยส่งผลให้จำนวนหัวข้อที่ต้องเปิดเผยตามมาตรฐานการบัญชีหรือมาตรฐานรายงานทางการเงินเพิ่มขึ้น กล่าวคือมีทิศทางความสัมพันธ์ในทางบวกกับจำนวนหัวข้อที่ต้องเปิดเผยตามมาตรฐานการบัญชีหรือมาตรฐานรายงานทางการเงิน กล่าวได้ว่าบริษัทขนาดใหญ่ มีสินทรัพย์รวมมากจะส่งผลให้ระดับการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินมากขึ้น และเมื่อพิจารณาค่า Sig. เท่ากับ 0.007 แสดงให้เห็นว่าขนาดของบริษัทในกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภคในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูลทางการเงิน ที่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ดังนั้นการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินของบริษัทของแต่ละกิจการกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภคในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ขึ้นอยู่กับขนาดของบริษัท

2. ผลการทดสอบโครงสร้างสร้างเงินทุนของบริษัทในกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภคในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยเท่ากับ -1.025 แสดงให้เห็นว่าโครงสร้างเงินทุนของบริษัทเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อจำนวนหัวข้อที่ต้องเปิดเผยตามมาตรฐานการบัญชีหรือมาตรฐานรายงานทางการเงิน กล่าวได้ว่าบริษัทที่มีโครงสร้างหนี้สินจำนวนที่น้อยจะส่งผลให้มีการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินที่มากขึ้น และเมื่อพิจารณาค่า Sig. เท่ากับ 0.009 แสดงให้เห็นว่า โครงสร้างเงินทุนของบริษัทในกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภคในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีความสัมพันธ์กับจำนวนหัวข้อที่ต้องเปิดเผยตามมาตรฐานการบัญชีหรือมาตรฐานรายงานทางการเงิน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ดังนั้นการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินของบริษัทของแต่ละกิจการกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภคในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ขึ้นอยู่กับโครงสร้างเงินทุนของบริษัท

3. ผลการทดสอบอายุการดำเนินงานของบริษัทในกลุ่มธุรกิจพลังงานและสาธารณูปโภคในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยเท่ากับ 0.62 แสดงให้เห็นว่าอายุการดำเนินงาน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อจำนวนหัวข้อที่ต้องเปิดเผยตามมาตรฐานการบัญชีหรือมาตรฐานรายงานทางการเงิน กล่าวได้ว่าบริษัทที่มีอายุการดำเนินงานที่มากจะส่งผลให้การเปิดเผยข้อมูลทางการเงินที่มากขึ้น และเมื่อพิจารณาค่า Sig. เท่ากับ 0.475 แสดงให้

เห็นว่า อายุการดำเนินงานของบริษัทในกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภคในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนหัวข้อที่ต้องเปิดเผยตามมาตรฐานการบัญชีหรือมาตรฐานรายงานทางการเงิน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ดังนั้นการเปิดเผยข้อมูลทางการเงิน การบัญชีของแต่ละกิจการกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภคในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ไม่ขึ้นอยู่กับอายุการดำเนินงานของบริษัท

4. ผลการทดสอบความสามารถในการทำกำไรของบริษัทในกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภคในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยเท่ากับ -6.783 แสดงให้เห็นว่าความสามารถในการทำกำไรเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อจำนวนหัวข้อที่ต้องเปิดเผยตามมาตรฐานการบัญชีหรือมาตรฐานรายงานทางการเงิน กล่าวได้ว่าบริษัทที่มีประสิทธิภาพในการทำกำไรสูงไม่ได้ส่งผลให้มีการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินการบัญชีที่มากขึ้น และเมื่อพิจารณาค่า Sig. เท่ากับ 0.089 แสดงให้เห็นว่า ความสามารถในการทำกำไรของบริษัทในกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภคในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนหัวข้อที่ต้องเปิดเผยตามมาตรฐานการบัญชีหรือมาตรฐานรายงานทางการเงิน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ดังนั้นการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินการบัญชีของแต่ละกิจการกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภคในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ไม่ได้ขึ้นอยู่กับความสามารถในการทำกำไรของบริษัท

5. ผลการทดสอบสภาพคล่องของกิจการในกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภคในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยเท่ากับ -0.176 แสดงให้เห็นว่า สภาพคล่องของกิจการ เป็นปัจจัยที่ส่งผลให้จำนวนหัวข้อที่ต้องเปิดเผยตามมาตรฐานการบัญชีหรือมาตรฐานรายงานทางการเงิน กล่าวได้ว่าบริษัทที่มีสภาพคล่องที่สูง ไม่ได้ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินการบัญชีที่มากขึ้น และเมื่อพิจารณาค่า Sig. เท่ากับ 0.457 แสดงให้เห็นว่าสภาพคล่องของกิจการของบริษัทในกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภคในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนหัวข้อที่ต้องเปิดเผยตามมาตรฐานการบัญชีหรือมาตรฐานรายงานทางการเงิน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ดังนั้นการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินการบัญชีของแต่ละกิจการกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภคในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ไม่ได้ขึ้นอยู่กับสภาพคล่องของกิจการ

6. ผลการทดสอบขนาดของสำนักงานสอบบัญชีของบริษัทในกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภคในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยเท่ากับ -0.012 แสดงให้เห็นว่าบริษัทที่ใช้สำนักงานสอบบัญชีที่เป็น Big 4 และ Non Big 4 มีแนวโน้มที่ต้องเปิดเผยตามมาตรฐานการบัญชีที่ต่างกันหรือมาตรฐานรายงานทางการเงิน กล่าวได้ว่าบริษัทที่

ไม่ได้ใช้บริการสำนักงานสอบบัญชี Big 4 มีแนวโน้มที่จะเปิดเผยข้อมูลทางการเงินการบัญชีที่มากกว่ากลุ่ม Big 4 และเมื่อพิจารณาค่า Sig. เท่ากับ 0.12 แสดงให้เห็นว่า ขนาดของสำนักงานสอบบัญชีของกิจการของบริษัทในกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภคในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีความสัมพันธ์กับจำนวนหัวข้อที่ต้องเปิดเผยตามมาตรฐานรายงานทางการเงิน ที่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ดังนั้นการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินการบัญชีของแต่ละกิจการกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภคในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ขึ้นอยู่กับขนาดของสำนักงานสอบบัญชี

7. ผลการทดสอบปีที่เกิดการเปลี่ยนแปลงมาใช้มาตรฐานรายงานทางการเงินของบริษัทในกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภคในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยเท่ากับ 2.958 แสดงให้เห็นว่าปีที่เกิดการเปลี่ยนแปลงมาใช้มาตรฐานรายงานทางการเงินเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้ จำนวนหัวข้อที่ต้องเปิดเผยตามมาตรฐานรายงานทางการเงินมากขึ้น กล่าวได้ว่าจำนวนปีที่มีการเปลี่ยนแปลงมาใช้ TFRS จะส่งผลต่อการเปิดเผยจำนวนหัวข้อในหมายเหตุประกอบงบการเงินมากขึ้นเนื่องจากข้อกำหนดสภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ กำหนดให้ทุกบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยปรับใช้มาตรฐานรายงานทางการเงิน TFRS เริ่มวันที่ 1 มกราคม 2554 ส่งผลให้มีจำนวนให้มีการเปิดเผยจำนวนหัวข้อในหมายเหตุประกอบงบการเงินเพิ่มขึ้น และเมื่อพิจารณาค่า Sig. เท่ากับ 0.001 แสดงให้เห็นว่าปีที่เกิดการเปลี่ยนแปลงมาใช้มาตรฐานรายงานทางการเงิน ของบริษัทในกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภคในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีความสัมพันธ์กับจำนวนหัวข้อที่ต้องเปิดเผยตามมาตรฐานการบัญชีหรือมาตรฐานรายงานทางการเงิน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ดังนั้น การเปิดเผยข้อมูลทางการเงินการบัญชีของแต่ละกิจการกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภคในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ขึ้นอยู่กับจำนวนปีที่มีการเปลี่ยนแปลงมาใช้มาตรฐานรายงานทางการเงิน

บทที่ 5

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

ปัจจุบันการที่นักลงทุนจะนำหลักทรัพย์ไปลงทุนบริษัทต่างๆ จำเป็นจะต้องรับทราบข้อมูลการดำเนินงานของบริษัทที่ต้องการไปลงทุน แต่ก็มีหลายบริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลดำเนินงานทางการบัญชีไม่ครบถ้วน ข้อมูลไม่เพียงพอต่อการตัดสินใจในการลงทุน หรือไม่ก็มีการเปิดเผยข้อมูลที่ไม่เป็นความจริง ทำให้นักลงทุนเกิดความเสียหาย จากการลงทุนในบริษัทนั้นๆ ทั้งนี้บริษัทต่างๆ ต้องสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ ผู้ที่จะมาลงทุน โดยต้องมีการนำกฎหมายมาตรฐานรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ IFRS มาใช้ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้นักลงทุน ซึ่งบริษัทที่อยู่ในกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภคในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นธุรกิจที่เป็นปัจจัยในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ และเป็นสิ่งจำเป็นในการใช้ชีวิตของประชาชน ซึ่งนักลงทุนสนใจที่จะลงทุนเป็นจำนวนมาก โดยบริษัทในกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภค จำเป็นจะต้องมีการเปิดเผยข้อมูลถูกต้องครบถ้วน เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ทางการเงิน

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินตาม TFRS ของบริษัทในกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภคในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 24 บริษัท โดยใช้ข้อมูลจากงบการเงินรายปี หมายเหตุประกอบงบการเงิน ตั้งแต่ปี 2552-2556 โดยศึกษาจากเว็บไซต์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ตัวแปรตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

หลักจากการเก็บข้อมูลเสร็จเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลมาวิเคราะห์ระดับการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินและใช้ข้อมูลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามคือ จำนวนหัวข้อที่ต้องเปิดเผยตามมาตรฐานการบัญชีหรือมาตรฐานรายงานทางการเงิน ของบริษัทในกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภคในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยตัวแปรอิสระซึ่งได้แก่ ขนาดของบริษัท โครงสร้างเงินลงทุน อายุการดำเนินงาน ความสามารถในการทำกำไร สภาพคล่องของกิจการ ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี ปีที่เกิดการเปลี่ยนแปลง ซึ่งมีผลสรุปดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา และอภิปรายผลการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางสถิติสรุปได้ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 ขนาดของบริษัทของบริษัทในกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภคในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูลทางการเงิน เนื่องจากบริษัทที่ขนาดใหญ่มีความเป็นไปได้ที่จะเปิดเผยข้อมูลมากกว่าบริษัทขนาดเล็ก เนื่องจากการเปิดเผยข้อมูลให้มีความครอบคลุมในรายละเอียดนั้นจะมีต้นทุนในการจัดทำค่อนข้างสูงประกอบกับบริษัทขนาดใหญ่มีความพร้อมทางด้านเงินทุนในการจัดทำและรายงานข้อมูลให้แก่ผู้ใช้งบการเงินได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้สำหรับบริษัทที่มีขนาดเล็ก การให้ข้อมูลที่มีรายละเอียดมากอาจทำให้บริษัทสูญเสียความได้เปรียบทางการแข่งขันได้ แต่บริษัทขนาดใหญ่ นอกจากจะคำนึงถึงคู่แข่งแล้ว บริษัทอาจต้องคำนึงแรงกดดันจากตลาดและสังคมภายนอกที่คอยเฝ้ามองอยู่ บริษัทขนาดใหญ่จึงจำเป็นต้องเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชนให้มีคุณภาพมากกว่าบริษัทขนาดเล็กเพื่อรักษาชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของบริษัทเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ ญัฐวรรณ ศิริธำนันท์(2550) ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า ขนาดของบริษัทมีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินของบริษัทในทิศทางบวก และมีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สมมติฐานข้อที่ 2 โครงสร้างเงินทุนของบริษัทในกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภคในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูลทางการเงิน เนื่องจากระดับหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของกิจการมีน้อย ส่งผลบริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินที่มากขึ้น เพราะ โครงสร้างหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมีมาก ส่งผลให้มีความเสี่ยงมาก บริษัทอาจมีความเสี่ยงในเรื่องการผิดนัดชำระหนี้ ทำให้บริษัทไม่กล้าที่จะเปิดเผยข้อมูลทางการเงิน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยนุช ประดับวิทย์ เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย : กรณีศึกษาธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้าง พบว่า โครงสร้างเงินทุนมีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนในทิศทางบวก แต่ไม่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 เอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ ญัฐวรรณ ศิริธำนันท์(2550) ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า อายุการดำเนินงานมีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินของบริษัท ในทิศทางบวก และมีผลการเปิดเผยข้อมูลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

สมมติฐานข้อที่ 3 อายุการดำเนินงานของบริษัทในกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภคในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชี เนื่องจากบริษัทที่อายุการดำเนินงานที่มากจะมีระดับการเปิดเผยข้อมูลที่สูง เนื่องจากบริษัทที่อายุการดำเนินงานมาเป็นเวลานานทำให้ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ว่า ควรมีการเปิดเผยข้อมูลอะไรให้แก่ผู้ใช้ข้อมูลได้อย่างครบถ้วนมากกว่าบริษัทที่เพิ่งเริ่มดำเนินงาน บริษัทที่มีอายุการดำเนินงานมาก ในตลาดหลักทรัพย์มานานจะเป็นบริษัทที่มีผลการดำเนินงานดี ได้รับความเชื่อถือจากนักลงทุนถึงความมั่นคงและ ความสามารถทางธุรกิจของบริษัท ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อลิศรา ผลาวรรณ์(2547) ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของบริษัทกับระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่าอายุการดำเนินงานมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อระดับการเปิดเผยข้อมูล แต่ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

สมมติฐานข้อที่ 4 ความสามารถในการทำกำไรของบริษัทในกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภคในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชี เนื่องจากบริษัทที่มีประสิทธิภาพในการทำกำไรสูง ไม่ได้ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชีที่สูง อาจเป็นเพราะบริษัทมีความสามารถในการทำกำไรสูงซึ่งได้แสดงข้อมูลไว้เป็นตัวเลขในงบการเงิน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยนุช ประดับวิทย์ (2551) ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย : กรณีศึกษาธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้าง พบว่า ความสามารถในการทำกำไรมีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินของบริษัทในทิศทางบวก แต่ไม่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

สมมติฐานข้อที่ 5 สภาพคล่องกิจการของบริษัทในกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภคในตลาดหลักทรัพย์ประเทศไทย ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชี เนื่องจากบริษัทที่มีสภาพคล่องสูง ไม่ได้ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลการบัญชีที่มากขึ้น เนื่องจากบริษัทที่มีสภาพคล่องต่ำจะพยายามที่จะเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของบริษัทหรือสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกที่ผลต่อการดำเนินงานของบริษัทมากขึ้น เพื่อจะอธิบายสาเหตุที่ทำให้บริษัทมีสภาพคล่องไม่ดี และแสดงให้เห็นว่าถึงบริษัทจะมีสภาพคล่องที่ต่ำก็ยังสามารถดำเนินงานต่อไปได้ กรณีศึกษาธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้าง พบว่า สภาพคล่องของบริษัทมีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินตามมาตรฐานบัญชีในทิศทางลบ สภาพคล่องของบริษัทกลุ่มอสังหาริมทรัพย์ มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลอย่างมี

นัยสำคัญที่ 0.01 ในทิศทางลบ ส่วนหมวดวัสดุก่อสร้างมีระดับการเปิดเผยข้อมูลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ในทิศทางบวก

สมมติฐานข้อที่ 6 ขนาดของสำนักงานสอบบัญชีของบริษัทในกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภคในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินของบริษัท เนื่องจากบริษัทที่ไม่ได้ใช้บริการสำนักงานสอบบัญชี Big 4 มีการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินมากกว่าบริษัทที่ไม่ได้ใช้บริการ Big 4 อาจเป็นเพราะสำนักงานสอบบัญชีอื่นที่ไม่ใช่ Big 4 มีการตรวจสอบบัญชีในบริษัทที่มีขนาดใหญ่ในกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภคหลายบริษัทซึ่งบริษัทขนาดใหญ่มีระเอียดและข้อมูลทางการเงินที่จะต้องเปิดเผยข้อมูลมากกว่ากรณีศึกษาธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้าง พบว่าขนาดของสำนักงานสอบบัญชีมีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินในมาตรฐานบัญชีในทิศทางบวก และ ขนาดของสำนักงานสอบบัญชีมีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในหมวดของวัสดุก่อสร้างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ในทิศทางบวก

สมมติฐานข้อที่ 7 ปีที่เกิดการเปลี่ยนแปลงมาใช้มาตรฐานรายงานทางการเงิน TFRS ของบริษัทในกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภคในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูลทางการเงิน เนื่องจากบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยต้องมีการปฏิบัติตามข้อกำหนดของสภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ กำหนดให้ใช้มาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานรายงานทางการเงิน TAS, TFRS มีผลบังคับใช้ วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2554 โดยมาตรฐานรายงานทางการเงิน (Thai Financial Reporting Standards; TRRS) ได้ปรับปรุงให้สอดคล้องกับประเทศไทย โดยสภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ ปรับปรุงมาจากมาตรฐานบัญชีระหว่างประเทศ (International Financial Reporting Standard ; IFRS) เพื่อให้มาตรฐานบัญชีทุกอย่างเป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วโลก ส่งผลให้บริษัทในกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภคในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีการเปิดเผยข้อมูลทางการเงิน ในจำนวนหัวข้อในหมายเหตุประกอบงบการเงินที่เพิ่มมากขึ้นกว่าในอดีต

5.2 ข้อจำกัดของการศึกษาค้นคว้าอิสระ

5.2.1 เนื่องจากการศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาในกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภคในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเท่านั้น ซึ่งเป็นการจำกัดขอบเขต ดังนั้น ผลการศึกษาที่ออกมานั้น อาจใช้ได้เฉพาะกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภคในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเท่านั้น

5.2.2 การเก็บข้อมูลระดับการเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชีเป็นแบบเชิงปริมาณ ซึ่งหัวข้อในการเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชีในหมายเหตุประกอบงบการเงินมีความถี่ของข้อมูลไม่เพียงพอ และยังไม่ได้ทำการศึกษาคูณภาพของการเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชี

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ควรมีการเพิ่มเติมวิธีการเก็บข้อมูลในส่วนของการเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชี (ตัวแปรตาม) โดยอาจมีการเพิ่มจำนวนของมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานรายงานทางการเงินให้มากขึ้น เพื่อให้ได้ข้อมูลชัดเจนมากขึ้น

5.3.2 ควรมีการขยายตัวแปรอิสระในการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป โดยเพิ่มปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลกระทบต่อการเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชีและจำนวนหัวข้อในหมายเหตุประกอบงบการเงิน หรืออาจจะเพิ่มปัจจัยเชิงคุณภาพที่ได้ศึกษาจากงานวิจัยในอดีต หรืออาจจะทำการศึกษาว่า ปัจจัยใดที่ทำให้การเปิดเผยข้อมูลทางการเงินแตกต่างกัน

5.5.3 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างประโยชน์ที่บริษัทจะได้รับกับการเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชีว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ ซึ่งวิธีนี้น่าจะเป็นทำการศึกษาด้วยสถิติหรือวิธีวิจัยที่เหมาะสมว่าการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- กฤตยาภรณ์ มนูญสำราญ. (2544). นโยบายการบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินของ บริษัทในอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างและตกแต่งที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. การศึกษาค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กฤษณะ อัครโชคปัญญา. (2544). นโยบายการบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินของ บริษัทในกลุ่มธุรกิจเงินทุนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. การศึกษาค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กิติมา สถาปนานนท์. (2544). การนำเสนองบการเงินและการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินของ บริษัทในกลุ่มธุรกิจธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. การศึกษาค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กานดาน เตชะระโทก. (2547). ศึกษาการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 35 ของบริษัทที่มีการจัดการดีเด่นประจำปี 2545-2546. วิทยานิพนธ์บัณฑิตมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ชนัดยา วัฒนศิริ. (2545). การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลกระทบต่อคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมของบริษัทในอุตสาหกรรมการผลิตและอุตสาหกรรมบริการการวิจัยเชิงประจักษ์ : บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์บัณฑิตมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จอมขวัญ รัชตะวรรณ. (2549). การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลกระทบต่อคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมของบริษัทในอุตสาหกรรมการผลิตและอุตสาหกรรมบริการการวิจัยเชิงประจักษ์ : บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์บัณฑิตมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จตุพร กุมทอง. (2551). การเปิดเผยข้อมูลในรายงานทางการเงินตามแนวคิดการบัญชีสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่ได้รับ ISO 14001. วิทยานิพนธ์บัณฑิตมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยบูรพา.

เอกสารอ้างอิง (ต่อ)

- ณัฐวรรณ ศิริธำนันท์. (2550). **ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาบัญชี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ดวงมณี ชักนำ. (2546). **นโยบายการบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย : กรณีศึกษาอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างและตกแต่ง**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ถนอมชัย แซ่ผู้. (2552). **ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของบริษัทระดับการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เอ็ม เอ ไอ**. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาบัญชี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นุชจรินทร์ โลหะปาน. (2552). **การเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชีความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย : กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร**. การศึกษาค้นคว้าอิสระมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ทิพวรรณ ดีไพศาลสกุล. (2551). **การเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชีระหว่างบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ใหม่ (MAI) และบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**. การศึกษาค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- นภาพร พงษ์ตันตกุล. (2546). **โครงสร้างการเป็นเจ้าของและคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นภาพรณ เชิดชูภูมิกุล. (2546). **การเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กรณีศึกษาของบริษัทในธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ และอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างและเครื่องตกแต่ง**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เอกสารอ้างอิง (ต่อ)

- นริศรา ภู่อะหงษ์. (2554). **ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยของธุรกิจที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**. การศึกษาค้นคว้าอิสระมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
- บุญทริกา ใจกระจ่าง. (2546). **ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลของเครื่องมือทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เบญญา หยด้อย. (2551). **การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการบัญชีเพื่อความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์กลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภค**. การศึกษาค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- ปิยนุช ประดับวิทย์. (2551) **ปัจจัยผลกระทบต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย : กรณีศึกษาของธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้าง**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- พนิดา ลิ้มวรภัส. (2544). **นโยบายการบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชีของบริษัทในอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**. การศึกษาค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- รัชณี ศรีปาน. (2543). **นโยบายการบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชีของบริษัทในอุตสาหกรรม วัสดุก่อสร้างและตกแต่งที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**. การศึกษาค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เอกสารอ้างอิง (ต่อ)

- มณฑา เอมสวัสดิ์. (2549). **ปัจจัยทางธุรกิจที่มีอิทธิพลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีสำหรับการวิเคราะห์ทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในดัชนี 50 ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย : เปรียบเทียบระดับการเปิดเผยข้อมูลวิธีถ่วงน้ำหนักกับวิธีไม่ถ่วงน้ำหนัก**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- เมธากุล เกียรติกระจาย และ ศิลปะพร ศรีจันทะพร. (2548). **ทฤษฎีการบัญชี**. พิมพ์ครั้งที่ 11 มณีรัตน์ ปุระเศรณี. (2552). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลทางการเงิน : บริษัทกลุ่มธุรกิจเงินลงทุนและหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**. การศึกษาค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- วรรลี ลิ้มธนะวิวัฒน์. (2553). **นโยบายการบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินของบริษัทในอุตสาหกรรมพาณิชย์และของใช้ในครัวเรือนและสำนักงานที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**. การศึกษาค้นคว้าอิสระมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศษวรรษ บุญไทย. (2549). **นโยบายการบัญชี วิธีปฏิบัติทางการเงิน และการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินของบริษัทในกลุ่มธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศศิวิมล ศรีอำพล. (2554). **ทฤษฎีการบัญชี เล่มที่ 1**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : อินโฟเมนิ่ง.
- สมชาย พิทยวรเจริญ. (2548). **นโยบายการบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินของบริษัทในกลุ่มธุรกิจพลังงาน**. การศึกษาค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สรสิทธิ์ ธรรมมงคลกิจ. (2543). **นโยบายการบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินของบริษัทในกลุ่มธุรกิจเงินลงทุนหลักทรัพย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**. การศึกษาค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เอกสารอ้างอิง (ต่อ)

- สุธี วิเศษกุล. (2539). **ทฤษฎีบัญชี**. สำนักพิมพ์พิสิคส์เซ็นเตอร์
- สุวัลลี ทับเคลียว. (2549). **การเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชีเพื่อสังคมของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย : กลุ่มอุตสาหกรรมปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ กลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภค**. การศึกษาค้นคว้าอิสระบัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. เข้าถึงจาก www.sec.ro.th www.setsmart.com
- อังคศรีรัตน์ เจริญจริยวัฒน์. (2542). **บทรายงานและวิเคราะห์ฝ่ายบริหาร**. วารสารตลาดหลักทรัพย์.
- อลิศรา ผลวรรณ. (2547). **ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของบริษัทกับระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Wallace,R.S.O.. (1988). "Corporate Financial Reporting in Nigeria" *Acoounting and Business Research* 18:352.

ประวัติการศึกษา

ชื่อ นามสกุล	นายนพพร สรแพทย์	
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ. 2532	
ภูมิลำเนา	กรุงเทพมหานคร	
วุฒิการศึกษา	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี	พ.ศ. 2550
สาขาการบัญชี		
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี	พ.ศ. 2553
สาขาการบัญชี	ราชมงคลพระนคร	
บริหารธุรกิจบัณฑิต	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี	พ.ศ. 2555
สาขาการบัญชี	ราชมงคลพระนคร	

